ИНТЕГРИРАН ЛОКАЛЕН РАЗВОЕН ПЛАН

НА ОПШТИНА ШТИП 2024-2027

јули, 2024

ПРЕДГОВОР

Почитувани жители и посетители на нашиот град,

Општина Штип како центар на Источниот плански регион и најголема урбана општина по број на жители претставува административен, културен центар и носител на економскиот развој на регионот.

Со цел општината да обезбеди долгорочен одржлив развој, применува стратешко планирање со кое го трасира патот кон остварување на својата визија, да биде економски, образовен и културен центар на државата и општина на одговорни, активни и ангажирани граѓани.

Стратешкото планирање има за цел поедноставно и попрецизно да се согледа развојната перспектива преку увид во најпрепознатливите јаки страни и клучните слаби страни, кои ќе бидат стратешки фокус на ресурсите во наредниот период. Визијата и стратешките цели за развој се креирани од овој фокус. При дефинирањето на стратешките цели, нивната усогласеност се проверува со соодветните цели од повисоките стратешки документи. Покрај вертикалното усогласување, се проверува и нивното хоризонтално усогласување.

Подготовката на Интегриран локален развоен план е повеќе од административна вежба. Тој треба да биде конкретна и корисна алатка со одговори на воочените предизвици. Покрај тоа, процесот е одлична можност да се препознаат или создадат продуктивни локални партнерства и да се зајакне локалната енергија во заедницата со цел да се остваруваат претпоставените планирања.

Содржината и форматот воглавном се разликуваат во зависност од локалната ситуација и од начинот на кој се решаваат процесите, територијалната покриеност и локалниот контекст. Сепак, Интегрираниот Локален Развоен План треба да ги содржи сите главни компоненти за сеопфатност, да биде развоен и оперативен, за да се обезбедат релевантни извори на информации и јасна стратешка ориентација за развој на општината.

Планирањето не е еднократен процес, туку е дел од циклуси на планирање. Тоа значи дека секој процес на планирање се надоврзува и подобрува по однос на претходниот. Тоа подразбира и проверка на реалноста и промена на приоритетите, бидејќи одреден број проблеми и предизвици се решаваат во секој циклус.

Интегрираниот локален развоен план е повеќегодишна алатка за планирање на општините и треба да опфаќа период од најмалку 4 години.

Процесот на стратешко планирање помага да се предвиди развојот и се фокусира на целите кои треба да се остварат, одредува приоритети, програми, мерки и активности. Стратешкото планирање се прави со цел да се обезбеди континуиран развој преку рационално управување со ресурсите со кои располага општината. Притоа, се поаѓа од расположливите природни, човечки и материјални ресурси, анализа на потребите, можностите за развој и изнаоѓање на најповолни решенија со максимално искористување на постојните и креирање на идни ресурси.

Токму заради ова, општина Штип има неколку Стратешки документи за локален економски развој како што е и претходната Стратегија за локален економски развој 2022-2025 година, со акциски план кој содржи и проектни решенија каде се претставени намерите за придонес кон економскиот развој на општината во следниот период.

Стратегијата е подготвена заедно со претставници на сите засегнати страни, претставници на општинската администрација, институциите, науката, граѓанските организации и бизнис секторот.

Целта на стратешкото планирање е активно учество на сите засегнати страни во делот на планирањето и насочувањето на напорите на општината во насока на решавање на приоритетните проблеми во рамки на општина Штип, одредување на стратешки цели за развој на индустријата,

туризмот и услужниот сектор, со цел обезбедување на стабилност и благосостојба на граѓаните во општината.

Вклучувањето на сите засегнати страни обезбедува сопственост на процесот, но и одговорност во реализацијата на зацртаните цели.

Притоа, носител на сите активности во процесот на планирање, имплементација, следење и евалуација на постигнатите резултати е општинската администрација, која има улога и на координатор на сите инволвирани страни во процесот.

Градоначалник на Општина Штип

Иван Јорданов

- СОДРЖИНА

1. ЛИСТА НА КРАТЕНКИ 5
2. ВОВЕД 8
3. ЦЕЛ НА ИЛРП 11
4. МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПОДГОТОВКА НА ИЛРП 11
5. ВЕРТИКАЛНА И ХОРИЗОНТАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА НА ИЛРП СО ДРУГИ РАЗВОЈНИ ПОЛИТИКИ 12
6. КЛУЧНИ НАОДИ ОД СОЦИО-ЕКОНОМСКАТА И ЕКОЛОШКА АНАЛИЗА, И SWOT АНАЛИЗА 19
7. ВИЗИЈА НА ОПШТИНАТА 28
8. СТРАТЕШКИ РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ НА ОПШТИНА ШТИП 28
9. ИЗЈАВА ЗА РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТИ 29
10. РАЗВОЈНИ ПРОГРАМИ 30
11. БУЏЕТ НА ОПШТИНАТА 49
12. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИЛРП 50
13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ИЛРП 51

АНЕКС 1: СОЦИО-ЕКОНОМСКА И ЕКОЛОШКА АНАЛИЗА 53

1. ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

МЛС	Министерство за локална самоуправа
БРР	Биро за регионален развој
ИЛРП	Интегриран локален развоен план
ЛЕАП	Локален еколошки акциски план
НЕАП	Национален еколошки акциски план
ФЛОРИТ	Фондација за локален одржлив развој и информатички технологии
ЛЕР	Локален економски развој
УНДП	Програмата за развој на Обединетите нации
ДЗС	Државен завод за статистика
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање

Листа на табели:

Табелата 1: Клучни методолошки чекори и периодот во кој се реализирани 11

Табела 2: Национални цели за цврст отпад 16

Табела 3: Национални цели за електронски отпад 17

Табела 5: Главни еколошки предизвици.. 21

Табела 6: SWOT анализа за животна средина... 23

Табела 7: Социо-економска SWOT анализа 25

Табела 8: Интегрална SWOT анализа 26

Табела9. Приходи и расходи на општината по сметки за 2022 и 2023 година 49

Табела10: Буџет 2024 – Капитални расходи 50

Табела 11: Резултати и индикатори за успешност на ИЛРП 51

Табела12: Демографски податоци според типот на населено место 53

Табела 13: Вкупно резидентно население по 5 годишни возрасни групи и пол 53

Табела 14: Стапка на природен прираст на 1,000 жители 2016-2022 54

Табела 15: Вкупно доселени и отселени граѓани 54

Табела 16: Работоспособно население, вработени и невработени лица, 2021 година 55

Табела 17: Стапка на активност, стапка на вработеност, стапка на невработеност, во возраст и пол, 2021 година 56

Табела 18: Вработени според занимање по пол и структура за 2021 година 57

Табела 19: Број на невработени според највисок степен на школска подготовка за 2021 година... 58

Табела 20: Активни деловни субјекти по големина, состојба 31 декември............................. 58

Табела 21: Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев.2, состојба 31 декември 59

Табела 22: Капацитети во угостителството, 2016 година 61

Табела 23: Капацитети за сметување, 2016 година 61

Табела 24: Просечен месечен број и ноќевања на домашни и странски туристи 61

Табела 25: Земјоделски површини по категории на користење, во хектари, по години, според НТЕС 2013... 62

Табела 26: Засеани површини и производство на посеви, по години, според НТЕС 2013 62

Табела 27: Број на овошни стебла и производство на овошје, по години, според НТЕС 2013.......... 63

Табела 28: Вкупно резидентно население на возраст од 15+ години според степен на образование и пол 64

Табела 29: Ученици во основни училишта по пол и учебна година.. 65

Табела 30: Ученици во средни училишта, по пол и учебна година во општина Штип 65

Табела 31: Дипломирани студенти според степенот на студии, пол и според местото на постојано живеење, по години 66

Табела 32: Вид на право на користење на средства на социјална заштита 67
Табела 33: Јавни градски паркови, дрвореди, скверови, тревници, цветни површини, излетнички места и приградски пошумени реони и појаси по реони 73
Табела 34: Преглед на субјекти на територија на општина Штип со А и Б еколошка дозвола 74
Табела 35: Енергетски објекти во општината.. 75
Табела 36: Сектор води потрошувачка 76
Табела 37: Јавно осветлување.. 80
Табела 38. Преглед на покриеност на патишта со осветлување 82
Табела 39. Преглед на покриеност на патишта со осветлување 82
Табела 40. Преглед на потрошувачка на електрична енергија по објект... 84
Табела 41: Предложени мерки согласно програмата.. 88
Табела 42: Деловни објекти кои инвестирале во соларни панели 91

2. ВОВЕД

Профил на општина

Општина Штип е центар на Источниот плански регион и е најголема урбана општина по број на жители и административен, културен, и економски центар во регионот. Општина Штип како најразвиена општина, претставува носител на економскиот развој на регионот. Општина Штип се наоѓа во централниот дел на Источна Македонија, во средното сливно подрачје на реката Брегалница и по должината на двата брега на суводолицата Отиња. Општината се протега на 583,24км2, на подрачје со претежно планински и ридски релјеф и три котлини: Кочанска, Овчеполска и Лакавичка, на средна надморска висина од 330м. Според пописот од 2021 година во општина Штип живеат вкупно 44,866 жители. Општината се одликува со умерено-континентална клима и преставува исклучително ветровито подрачје, со околу 270 денови воздушно струење.

Штип е центар на Источниот плански регион и се граничи со седум општини и тоа: Радовиш, Конче, Неготино, Градско, Лозово, Св. Николе и Карбинци, со добра местоположба и патна поврзаност.

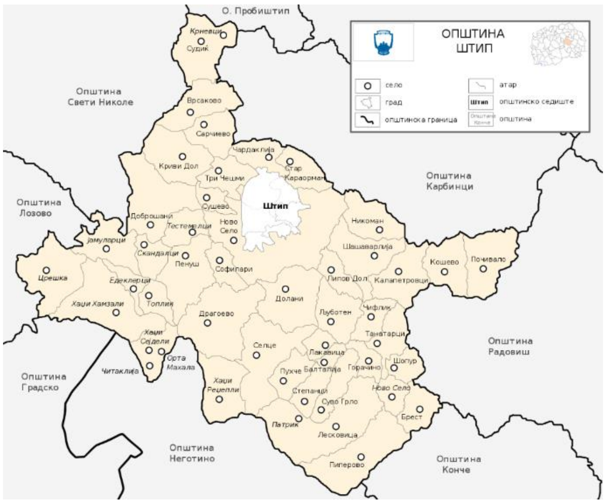

Во општината, покрај градот Штип има 41 населени места (села) и тоа: Балталија, Брест, Врсаково, Горачино, Доброшани, Долани, Драгоево, Едеклерци, Јамуларци, Калапетровци, Кошево, Криви Дол, Лакавица, Лесковица, Липов Дол, Љуботен, Никоман, Ново Село, Пенуш, Пиперово, Сарчиево, Селце, Скандалци, Софилари, Стар Караорман, Степанци, Суво Грло, Судиќ, Сушево, Танатарци, Тестемелци,Топлиќ, Три Чешми, Хаџи-Реџепли, Хаџи-Сејдели, Хаџи-Хамзали, Црешка, Чардаклија, Чифлик, Шашаварлија, Шопур.

Штип е град во кој историјата оставила бројни траги. Името Астибо за прв пат го споменува античкиот хроничар Полиенво (3 век пред н.е). Тој пишувал дека во Астибо (денешна Брегалница) е изведувано ритуално капење на пеонските кралеви. Астибо повторно се споменува во Табула Пеуттингемиана (античка карта од 4 век) како населба на патот за Стоби – Пауталија. Историчарите лоцираат остатоци од Астибо на просторот од денешниот стар дел на градот, на источните падини на ридот Исар и локациите Стар Конак, Тузлија и Горно Маало. Денес од античката архитектура на градот делумно се сочувани остатоците на градскиот аквадукт во месноста Ќемер, преку кој градот се снабдувал со чиста вода. Населбата егзистира и во доцниот антички и во раниот

византиски период, веројатно, под името Стипеон , а во средниот век населбата го добива името Штип.

Во Штип течат две реки. Поголемата е Брегалница (должина 43 километри) што на пат до вливот во реката Вардар поминува низ Штип. Помалата, пак, го дели градот на два дела, а се вика Отиња (3 километри должина). На десниот брег на реката Брегалница, на околу 2 км југозападно од центарот на Штип, на излезот од Ново Село што е споено со нашиот град, се наоѓаат појавите на термоминералните води Кежовица и Л'џи. Денес на ова место постои нова уредена бања со базени, како и центар за рехабилитација. Хемиската анализа потврдува дека температурата на водата е константно 58 степени целзиусови, а истата изобилува со мноштво на минерали што поволно влијаат врз човековото здравје. Бањата Кежовица, според својата радиоактивност, спаѓа во ред на најрадиоактивните термоминерални води, не само во Македонија, туку и пошироко на Балканот. Инаку, подземјето на околината на Штип изобилува со големи термоминерални води. Во близина на Штип се наоѓа планината Плачковица. Тоа е идеално место за развој на планински туризам. Плачковица го има највисокиот врв Лисец (1754 метри надморска височина), кој е предизвик за многу планинари.

Патната мрежа во Општина Штип има вкупна должина од 377,4 км, од кои 47,0 км (12,45%) се магистрални патишта, 22,4 км (5,94%) се регионални патишта и преостанатите 308,0 км (81,61%) се локални патишта. Од целокупната патна мрежа на општина Штип, 230,4 км (61,05%) патишта ја сочинуваат уличната мрежа во урбанизираните населени места. Останатите 147,0 км (38,95%) отпаѓаат на патиштата што ги поврзуваат населените места во рамките на општината.

Слика 1: Органограм на Општина Штип

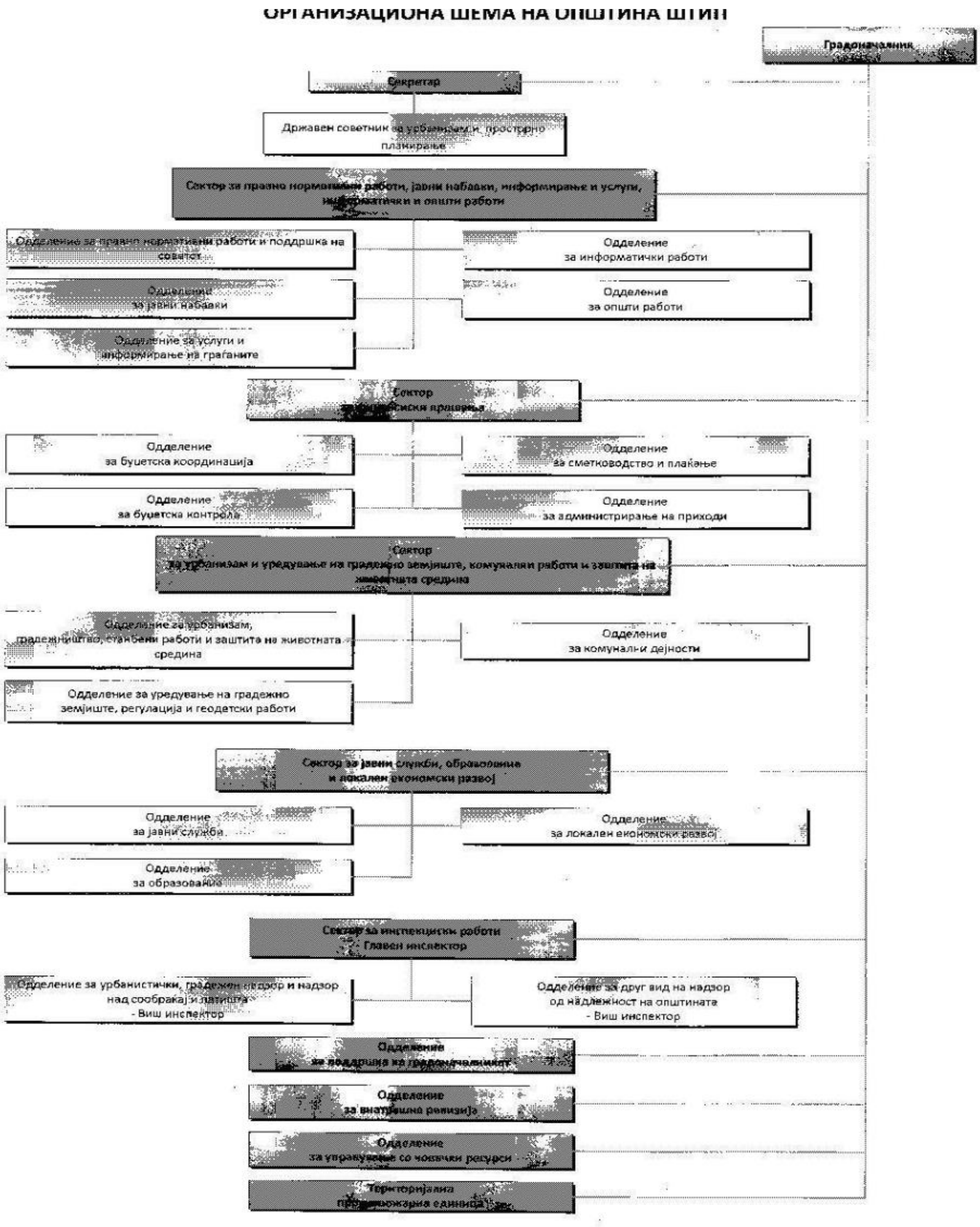

3. ЦЕЛ НА ИЛРП

Една од алатките за интегрирано управување со општината, каде општинската администрација е двигател на одржливиот развој, е изработката на ИЛРП. ИЛРП е производ на нововоспоставена сеопфатна и напредна стратешка развојна рамка на општината, која е цврсто поврзана со буџетскиот процес и со која се адресираат предизвици поврзани со сите области од локална надлежност. Планот е подготвен низ соработка и партнерства со сите чинители во општината и ги рефлектира приоритетните потреби на граѓаните. Притоа, целта на ИЛРП е да овозможи практична и спроведлива рамка за адресирање на клучните развојни предизвици поврзани со животот на граѓаните, преку постојано следење, оценување и ревидирање на преземените стратешки чекори од страна на општинската администрација.

4. МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПОДГОТОВКА НА ИЛРП

ИЛРП за Општина Штип е подготвен во согласност со Методолошките насоки за подготовка на Интегрирани локални развојни планови изработени со поддршка на проектот „Градење на општинските капацитети за имплементација на проекти – Фаза 2“, кој го имплементира Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) во соработка со Министерството за локална самоуправа (МЛС) и Бирото за регионален развој (БРО). Проектот е дел од пошироката програмска рамка на УНДП финансирана од Кралството Шведска, која го опфаќа и проектот „Справување со загадувањето на воздухот“.

Табелата 1: Клучни методолошки чекори и периодот во кој се реализирани

Чекори	Период на спроведување
Чекор 1 – Одлука на градоначалникот за почеток на процесот на планирање	декември 2023
Чекор 2 – Формирање на Локален развоен тим	декември 2023
Чекор 3 – Мапирање на засегнатите страни	јануари 2024
Чекор 4 - Собирање податоци за социо-економска и анализа на животната средина	јануари - февруари 2024
Чекор 5 - Социо-економска и анализа на животната средина	февруари – март 2024
Чекор 6 – Формирање и подготовка за работа на тематските работни групи – организирање покани и подготовка за состаноци на работни групи за тематски SWOT анализи	февруари – март 2024
Чекор 7 – Подготовка на консолидирани тематски SWOT анализи и извештаи од тематските работни групи и интегрална SWOT анализа	април 2024
Чекор 8 – Подготовка на први и консолидирани нацрти на ИЛРП (визија, стратешки цели, критериуми за приоритизација, цели на програмите, приоритетни мерки на програмите, активности и проекти, буџет и план за мониторинг и евалуација)	мај 2024
Чекор 9 - Презентирање на нацртот ИЛРП на Форумот на заедницата со цел обезбедување повратни информации и коментари	мај 2024

Чекор 10 - Подготовка на пред-финалниот нацрт на ИЛРП одобрен од градоначалникот	јули 2024
Чекор 11 - Презентирање на пред-финалниот нацрт на ИЛРП до Советот на општината за дискусија и одобрување	август 2024
Чекор 12 – Објавување на финалната верзија на ИЛРП	август 2024

ИЛРП на општината Штип е продукт на процес на партиципативно развојно планирање заснован на подготвеноста на општинската администрација за обезбедување на учество на засегнатите страни и градење на сопствени стратешки капацитети за интегрирано развојно планирање во општината.

5. ВЕРТИКАЛНА И ХОРИЗОНТАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА НА ИЛРП СО ДРУГИ РАЗВОЈНИ ПОЛИТИКИ

При подготовката на ИЛРП за општина Штип, се водеше сметка за усогласување на овој план со постоечките политики и агенди на различни сектори, на исти и повисоки нивоа на управување со развојните процеси во земјата. Притоа, обезбедена е:

- ✓ вертикална усогласеност со документи за развој повисоко во хиерархијата – релевантни политики и стратешки планови, на национално и регионално ниво;
- ✓ хоризонтално усогласување помеѓу клучните општински секторски развојни планови и политики и
- ✓ усогласување со просторните и урбанистичките планови.

Поконкретно ИЛРП на општината Штип е вертикално усогласен со следниве клучни развојни документи:

- ✓ Стратегијата за регионален развој 2021 – 2031;
- ✓ Програмата за развој на плански регион 2021 - 2026;
- ✓ Програма за одржлив локален развој и децентрализација 2021 - 2026 година;
- ✓ Акционен план за 2021 - 2023 година на Програмата за одржлив локален развој и децентрализација 2021 - 2026 година;
- ✓ Стратегијата за регионален развој на Република Северна Македонија 2021 - 2031 година;
- ✓ Националната стратегија за одржлив развој 2009 - 2030 година;
- ✓ Планот за спречување на создавање отпад 2022 - 2028 година;
- ✓ Планот за управување со отпад на Република Северна Македонија 2021 - 2031 година;
- ✓ Национална стратегија за заштита на природата;
- ✓ Национална стратегија за биолошка разновидност со Акционен план 2018 - 2023 година;
- ✓ Национален план за енергија и клима;
- ✓ Стратегија за развој на енергетиката на Република Северна Македонија до 2040 година;
- ✓ Акционен план за обновливи извори на енергија до 2025 година со визија до 2030 година;
- ✓ Стратегија за индустриски развој 2018 - 2027 година, со Акционен план;
- ✓ Стратегија за развој на женското претприемништво 2019 - 2023 година;
- ✓ Национална стратегија за земјоделство и рурален развој 2021 - 2027 година;
- ✓ Национална стратегија за МСП 2018 - 2023 година;
- ✓ Национална стратегија за млади 2016 - 2025 година;
- ✓ Стратегија за родова еднаквост 2021 – 2025 година;
- ✓ Национална стратегија за еднаквост и недискриминација 2022 - 2026 година;

- ✓ Стратегија за образование 2018 - 2025 година;
- ✓ Фискална стратегија на Република Северна Македонија 2022 - 2024 година (со перспектива до 2026 година);
- ✓ Програма за реформи во управувањето со јавните финансии 2022 - 2025 година и
- ✓ Други повеќегодишни национални стратегии и планови кои се поврзани со делокругот на надлежностите на општините и се во фаза на подготовка или се планирани за ажурирање.

При изработката на Интегрираниот план за локален развој на Општина Штип, а со цел негова вертикална и хоризонтална усогласеност, како и нивно хармонизирање, беа консултирани и земени предвид стратешки документи од меѓународно, национално, регионално ниво, како и документите на локално ниво.

Стратешки документи меѓународно ниво:

- Green Agenda for Western Balkans
- Извешатај за Адаптација 2023
- Digitalna EU Agenda 2030

Зелена Агенда за Западен Балкан

Западен Балкан е еден од регионите во Европа кој е најтешко погоден од влијанието на климатските промени, а за жал овој тренд се предвидува да продолжи, и тоа со проценки на температурата да се зголемува за 1,7 – 4,0°C, па дури и надминува 5,0°C до крајот на векот, во зависност од глобалните напори за намалување на емисиите на стакленички гасови. Парискиот договор, ратификуван од Решублика Северна Македонија, нѐ обврзува како потписник да преземаме акција за да се осигураме дека глобалното зголемување на просечната температура ќе се задржи далеку под 2° и да се продолжат напорите за ограничување на глобалното затоплување на 1,5°. Во согласност со европскиот закон за климата, климатската неутралност, ќе се одрази во билатералните и пристапните преговори на ЕУ со Западен Балкан, кои треба веќе сега да почнат соодветно да ги трансформираат своите општества.

Постигнување климатска неутралноста до 2050 година значи правење далекусежни промени на начинот на кој што живееме денес, поради што Комисијата предлага да се намали емисијата на стакленички гасови за 55% до 2030 година. Ова зголемено ниво на амбиција за следната деценија ќе ја стави ЕУ, како и земјите аспиранти на балансиран пат за климатска неутралност до 2050 година.

Реалноста ни покажува дека јагленот сѐ уште е фундаментален извор за енергетскиот сектор во Северна Македонија и Западен Балкан, при што, околу 70% од електричната енергија произведена во регионот, а во некои земји дури 97% е од јаглен. Албанија, со силно развиена хидроенергија, е забележителен исклучок. Ние се обврзавме да продолжиме со транзиција за чиста енергија и одржлив развој (министерскиот состанок во Подгорица во февруари 2019). Оваа транзиција треба да го намали увозот на енергија, да развие обновливи извори на енергија, да зајакне регионална енергетска безбедност, да инцира отпочнување на поголем економски раст, фокусирање на обезбедување почист воздух и поврзани предизвици со влијанието на здравјето.

Дополнително, Енергетската ефикасност, мора да се интегрира како предуслов во постигнување декарбонизација по најниска можна цена во идните политики и инвестициски одлуки поврзани со енергијата. Подготовката и поднесувањето на Националната енергија и

Климатските планови и цели ќе покажат посветеност за справување со проблемот, таргетирање на сектори со највисоки потенцијал за заштеда на енергија.

Слика 2: Столбови на Зелена Агенда – Западен Балкан

Слика 3: Активности за Зелена агенда

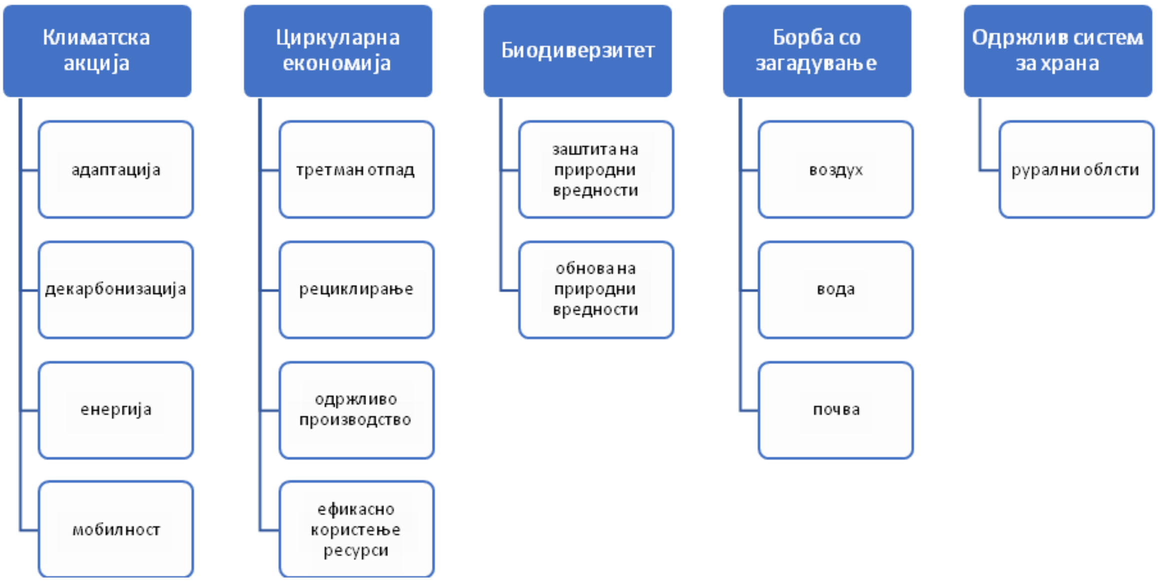

Европски зелен договор

Климатските промени и деградацијата на животната средина се егзистенцијална закана за Европа и светот. За да се надминат овие предизвици, Европскиот зелен договор, има за цел да ја трансформира ЕУ во модерна, ефикасна за ресурси и конкурентна економија, притоа обезбедувајќи:

- нето емисии на стакленички гасови до 2050 година = 0;
- економскиот раст одвоен од бескрајно користењето на ресурсите;
- ниту една личност или место да не биде оставено само;
- намалување на емисиите за 55% до 2030, споредено со 1990;

        - засадени 3 милијарди дрва до 2030;
        - намалување за 55% на емисиите од автомобилите до 2030;
        - намалување за 50% на емисиите од комбиња до 2030;
        - 0 емисии од новите автомобили до 2035;
        - реновирање на 5 милиони згради до 2030 година
        - Отворање на дополнителни 160.000 зелени работни места во градежниот сектор;
        - 40% енергија од обновливи извори во 2030 година
        - потрошувачката на финална и примарна енергија биде 36-39% енергетска ефикасност во 2030;

    - Интегрален дел од Стратегијата на Европската Комисија за исполнување на Агенда 2030 на ОН;
    - Една третина од инвестициите, од 1,8 трилион евра од Планот за закрепнување на следната генерација на ЕУ и седумгодишниот буџет на ЕУ (2021-2027), ќе бидат за финансирање на Европскиот зелен договор;
    - Примери на апликативни мерки и активности поврзани со животната средина:

        - Подготовка и спроведување општински јавни кампањи преку директна соработка со здруженија на граѓани за подигање на јавната свест за последиците од климатските промени и потребата од планирање и спроведување мерки за ублажување и адаптација, со посебен осврт на потребите на ранливите категории граѓани;
        - Редовно ажурирање на Проценките на општинскиот ризик од сите видови ризици и опасности, вклучувајќи ги климатските промени и новите и нетипични закани, како што се пандемијата или мигрантската/бегалската криза;
        - Преглед на сообраќајните решенија во населените места за создавање услови за непречено одење и користење на велосипеди (одвоени брзи ленти и сл.) и други транспортни средства кои не предизвикуваат загадување на воздухот;
        - Мапирање на населени места каде е неопходна урбана и социо-економска регенерација на деградираните делови, засилена заштита на урбаното зеленило и рекреативните површини, како и културното наследство;
        - Воспоставување меѓуопштинска соработка за заштита на животната средина и природата на општините кои немаат доволно човечки ресурси;
        - Подготовка и спроведување на општинските планови за квалитет на амбиенталниот воздух;
        - Воведување зони со ниски емисии, локални политики за паркирање во загадените зони, поинтензивно зазеленување на населените места и воспоставување зелени зони, коридори и бариери околу индустриските капацитети и фреквентните сообраќајници;

Вертикално прилагодување на национално законодавство

Согласно утврдената Методологија, потенцирани стратешки документи на национално ниво по области се:

Отпад

- План за управување со отпад на Република Северна Македонија 2021 - 2031 година
- План за спречување на создавање отпад 2022 - 2028 година
- Дополнително, Твининг Проект ENEA – ENforcing Environmental Acquis спроведување на правото на ЕУ за животната средина Подобра животна средина за подобро здравје - ВОДИЧ ЗА ОТПАД

Регионално ниво

- Регионален план за управување со отпад ИСТОЧЕН РЕГИОН

Локално ниво

- Регистар на компании за третман на отпад

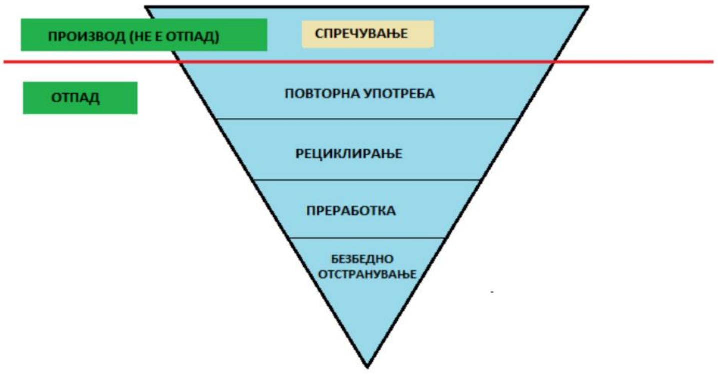

Патоказ за секторот отпад е Планот за управување со отпад во Северна Македонија за 2021-2031 година, план кој треба да се справи со еден од најголемите предизвици во областа на животна средина, а тоа е управувањето на отпадот. Во овој план се вметнати сите европски политики од оваа област. Вертикални насоки кон општините, се задаваат преку Национална стратегија за управување со отпад, Национален план за управување со отпад (го донесува МЖСПП за период од шест години), Национална програма за управување со отпад (се усвојува за период од една година), како и Регионален план за управување со отпад (општина Штип е во источниот плански регион). Своите обврски, општините ги превземаат преку носење на Планови и програми за управување со отпад, кои треба да бидат во согласност со важечкиот Национален план за управување на отпад. Општините и Градот Скопје се задолжени за собирање, транспорт и отстранување на комунален отпад, обезбедување учество во остварувањето на националните цели за посебните текови на отпад, согласно регулативата за посебните текови на отпад, воспоставување на собирни центри и друга инфраструктура за одделно собирање на отпадни производи и посебни текови на отпад заради повторна употреба, преработка и рециклирање на посебниот тек на отпад преку склучување на договори со колективните, односно самостојните постапувачи што се регистрирани во Република Северна Македонија.

Табела 2: Национални цели за цврст отпад

Национални цели	Рок

Минимум 55% од пакувањето што е пуштено на пазарот во Република Северна Македонија треба да се соберат	2021
Минимум 60% од тежината на отпадот од пакувањето што е создаден на територијата на Република Северна Македонија, треба да се преработи со операции на обновување или операции на енергетска преработка	2021
Минимум 55%, а максимум 80% од тежината на отпадот од пакувањето што е создаден на територијата на Република Северна Македонија треба да се рециклира	2021
Следниве количества на материјали од кои се произведува пакувањето треба да се рециклираат: • 40 % од тежината за стакло; • 70 % од тежината за хартија и картон; • 50 % од тежината за железни метали; • 30% од тежината на обоени метали; • 40 % според тежината за пластика, со тоа што се зема предвид само материјалот кој е рециклиран назад во пластика; • 20 % според тежината за дрво;	2021

Извор: Национален план за управување со отпад 2020 – 2030

Табела 3: Национални цели за електронски отпад

Извор: Национален план за управување со отпад 2020 – 2030

Табела 4: Потсектори и цели за рециклирање батерии

Потсектори и цели	Извори	Краен рок

Национални цели по години	**Процент на собирање на преносни батерии иакумулатори**	**Процент на собирање на индустриски батерии иакумулатори**
2020	20%	60%
2021	25%	65%
2022	30%	70%
2023	35%	75%
2024	40%	80%
2025	45%	85%
2026	50%	90%
2027	55%	95%

Цели за рециклирање батерии (според просечна тежина): • 65% оловно-киселински, • 75% никел кадмиумски батерии 50% други батерии	Директива 2006/66/ЕК	2011
ОЕЕО, во врска со категориите од ПРИЛОГ I* • кат. 1 или 10: 80% преработка и 75% рециклирање • кат. 3 или 4: 75% преработка и 65% рециклирање • кат. 2, 5, 6, 7, 8 или 9: 70% преработка и 50% рециклирање	Директива 2012/19/ЕУ	2012-15

Светилки со гасно празнење: 80% рециклирање		
ОЕЕО, во врска со категориите од ПРИЛОГ I* • кат. 1 или 10: 85% преработка и 80% рециклирање • кат. 3 или 4: 80% преработка и 70% рециклирање • кат. 2, 5, 6, 7, 8 или 9: 75% преработка и 55% рециклирање Светилки со гасно празнење: 80% рециклирање	Директива 2012/19/ЕУ	2015-18
ОЕЕО, во врска со категориите од ПРИЛОГ III: • кат. 1 или 4: 85% преработка и 80% повторна употреба и рециклирање • кат. 2: 80% преработка и 70% повторна употреба и рециклирање • кат. 5 или 6: 75% преработка и 55% повторна употреба и рециклирање кат. 3: 80% рециклирање	Директива 2012/19/ЕУ	2018

Извор: Национален план за управување со отпад 2020 – 2030

Воздух

- Закон за квалитет на амбиентален воздух.

Биодиверзитет

- Национална стратегија за заштита на природата (2017-2027).
- Национална стратегија за биолошка разновидност со Акционен план 2018 - 2023 година.
- Закон за урбано зеленило.

Локално ниво

Вода

Состојбата со водните ресурси, се регулира со Законот за води 1. Законот ги уредува прашањата коишто се однесуваат на површинските води, вклучувајќи ги и постојаните водотеци или водотеците во кои што повремено тече вода, езерата, акумулациите и изворите, подземните води, крајбрежното земјиште и водните живеалишта и нивното управување вклучувајќи ги и распределбата на водите, заштитата и зачувувањето на водите, како и заштитата од штетното дејство на водите; водостопанските објекти и услуги; организационата поставеност и финансирањето на управувањето со водите, како и условите, начинот и постапките под кои можат да се користат или испуштаат водите. Користењето на водата се врши со дозвола издадена од МЖСПП, со што се стекнува водното право; Најзначаен плански документ од аспект на ЕЛС се Плановите за управување со речен слив кои се изработуваат за секој речен слив одделно;

- Закон за водите
    - Листа на даватели на водни услуги во Северна Македонија:

[1]https://www.moepp.gov.mk/wp-content/uploads/2014/09/Zakon za Vodite -precisten tekst za informativni celi.pdf

Енергија

- Национален план за енергија и клима
- Стратегија за развој на енергетиката на Република Северна Македонија до 2040 година
- Акционен план за обновливи извори на енергија до 2025 година со визија до 2030 година

Климатска акција

- Стратегија за животна средина и климатски промени 2014-2020
- Study on the Climate-resilient Infrastructure in the Republic of North Macedonia

Почва

- Закон за заштита на почвата

Одржлива храна

- Национална стратегија за земјоделство и рурален развој 2021 - 2027 година

Хоризонтална интеграција на ИЛРП

Во општина Штип, хоризонталната интеграција се врши преку неколку стратешки документи и планови, и тоа:

- Важечки
    - ЛЕР 2019 – 2024
    - Стратегија за родова рамноправност 2021 – 2025
    - Програма за развој на источно плански регион 2021 - 2026
- Недонесени или со изминат рок на важност
    - Програма за енергетска ефикасност 2024 - 2026
    - ЛЕАП 2013
    - План програма за инспекциски органи 2023
- Годишни програми
    - Програма за активности во областа на животна средина за 2024 год;
    - Програма на ЈКП – Исар
    - Програма на ЈП Стипион
    - Годишни програми за 2024

6. КЛУЧНИ НАОДИ ОД СОЦИО-ЕКОНОМСКАТА И ЕКОЛОШКА АНАЛИЗА, И SWOT АНАЛИЗА

Со социо-економската и анализата на животната средина беа опфатени сите важни аспекти од животот и развојот на општината. SWOT е кратенка на англиски јазик за: „силни страни, слаби страни, можности и закани". Силните и слабите страни се внатрешни фактори во општината или прашања кои примарно се под контрола на локалните чинители. Во исто време, можностите и заканите се надворешни фактори, околности врз кои локалните чинители имаат мало влијание, но мора да бидат свесни за нив и да имаат соодветни механизми да одговорат на нив.

SWOT анализата беше спроведена врз основа на претходно подготвената социо-економска и еколошка анализа и претставува проверка на реалноста. Клучните прашања на кои се фокусираше SWOT анализата се:

- ✓ Силни страни: Што е тоа што ние го имаме, а другите го немаат? Што правиме или што можеме да направиме подобро од другите?
- ✓ Слаби страни: Што правиме полошо од другите? Што е клучно за нас што го попречува нашиот развој?
- ✓ Можности: Кои се можностите што ги гледаме за нашата општина во регионот и државата?
- ✓ Закани: Кои тековни активности во регионот, државата и надвор од неа може да влијаат на нашиот напредок?

Општинскиот развоен тим организираше тематски состанок со засегнатите страни кои резултираа со SWOT анализи. Табелите на тематските SWOT анализи е приложен како Анекс 2 на ИЛРП. Во продолжение во табела 2, подолу, е презентирана интегрална SWOT анализа, подготвена од ЛРТ во која се интегрирани и наодите од тематските SWOT анализи.

Клучни наоди од социо-економската анализа и анализата на животната средина

Согласно податоците на Државниот завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година, вкупното резидентно население во општина Штип изнесува 44,866 жители. Во градските населени места живеат 94% од вкупното население. Постои негативен природен прираст, особено во периодот по 2019 година, пред се поради зголемување на стапката на морталитет. Помеѓу 2016 и 2022 година просечна стапка на природен прираст е -2.9. Од анализата на доселените и отселени граѓани во општина Штип може да се забележи дека од 2016 до 2021 година има поголемо доселување од отселување, додека во 2022 година доселени се 188 лица, а отселени 211 лице. Како најголема закана е иселувањето на младите, што го загрозува идниот развој на поединечните области, но и на целата општина.

Стапката на активност во општината изнесува 52.3 %. Јазот помеѓу мажите и жените кај активноста е изнесува 5.2 п.п. Стапката на вработеност во општината изнесува 47.6%. Јазот помеѓу мажите и жените кај вработеноста изнесува 3.8 п.п. Стапката на невработеност во општината изнесува 8.9%. Жените имаат помала невработеност од мажите.

Гледано од 2011 година до 2020 година има мало зголемување на вкупниот број на деловни субјекти, а порелевантно зголемување има кај бројот на средните деловни субјекти од 17 на 39, и кај големите деловни субјекти од 3 на 20. Во 2021 година во однос на 2011 година најголемо зголемување има на бројот на деловни субјекти во секторот Стручни, научни и технички дејности од 122 на 180 деловни субјекти. Економскиот развој анализиран со податоците за големината и структурата на деловните субјекти има позитивен тренд затоа што се зголемува учеството на средните и големите претпријатија и се зголемува учеството на деловни субјекти во секторите кои вработуваат повисоко квалификувани работници и креираат поголема додадена вредност.

Нема најнови статистички податоци за капацитетите во угостителството и врз основа на последните расположливи податоци од Попис на капацитетите во угостителството од 2016 година може да се забележи дека во општината има 86 угостителски објекти со капацитет од 5,176 седишта. Истите се со површина од 9,782 м2 и вработуваат 503 лица. Во 2023 година во однос на

2022 година забележан е позначителен раст како кај домашните така и кај странските туристи. Просечниот број на ноќевања во еден месец во 2023 година изнесува 1,616.

Можностите за унапредување и развој се детектираат во областите енергетика (особено обновливи извори на енергија), туризам, услужни дејности (ИКТ) и развој на руралните подрачја преку развој на земјоделието. Исто така потребни се поголеми напори за преквалификација на лицата кои бараат работа и подобра соработка со бизнис секторот.

Во учебната 2022/2023 година, во споредба со учебната 2012/2013 година, бројот на ученици во основно училиште се намалил за 603 ученици, што претставува намалување од 7.04%, а бројот на ученици во средните училиште се намалил за 249 лица т.е. за 21.6 %. Во 2022 година во однос на 2016 година има зголемување на бројот на дипломирани студенти.

Табела 5: Главни еколошки предизвици

Број	Главни еколошки проблеми	Потребни инвестиции за решавање на проблемите	Одговорност
1	Загадување на река Брегалница	/	Сите кои гравитираат кон сливот на р. Брегалница
2	Управување со отпад	/	Општина Штип
3	Непошумена околина	/	ЈП “Македонски Шуми“- ПО Серта и Општина Штип
4	Немање пречистителна станица		Општина Штип/ државни институции

Општина Штип има потреба од пречистителна станица како приоритет, иако останува отворен начинот на финансирање. Во делот на енергетска ефикасност потребна е акција и делување во сите објекти кои се вметнати во планот, и потребно е усогласување на планот за енергетска ефикасност и проектите предвидени во годишната програма за ЛЕР за 2024 година. Во регионот на Штип постои добар потенцијал за искористување на сончевата енергија, како одржлив обновлив извор на електрична и топлинска енергија со просечна инсолација од 2350 h/год, Во просек годишно има 2.370 часови со сончево зрачење или просечно 6,5 часови дневно. Максимумот е во јули, а минимумот во декември. Покрај ова, на ова подрачје има зачестеното струење на воздушните маси, што ја прави општина Штип подобна локација за идна изградба на електроенергетски постројки (ветерници) за искористување на енергијата на ветрот. Просечната годишна брзина изнесува 5,7 m/s, а максималната брзина достигнува до 27,0 m/s. Се јавува доста изедначено преку целата година, а со поголема зачестеност во јули и август. Просечната брзина изнесува од 4,6 m/s во август до 8,8 m/s во март. Југоисточниот ветер е втор по зачестеност во ова подрачје со просечна годишна брзина 6,2 m/s и максимална брзина до 27,0 m/s. Се јавува преку целата година, а со максимална зачестеност во март и април. Во текот на годината просечната месечна брзина се движи од 3,3 m/s до 7,7 m/s. Поради зголемен интерес кај потенцијални надворешни инвеститори во последните неколку години на внимателно одбрани локации се

вршат прецизни мерења на повеќе параметри на ветерот и оценки на предвидените локации за потенцијално искористување на подобноста на ова географско подрачје.

Во однос на планираните нови зелени површини, препорачуваме да се изработи согласно законот за урбано зеленило стратегија, која плански ќе го дефинира развојот на зеленилото, но и неговата одржливост. Дополнително, како развоен проект кој би вклучил поголеми зелени површини е изградбата на градски парк, кој иако е често барање го нема предвидено во новодонесениот ГУП.

Активностите во делот на животната средина се дадени во програмата за локален економски развој за 2024 година, и тоа:

- Пречистителна станица, со колекторски систем за отпадни води
  - Општина Штип ќе лобира за изградба на пречистителна станица, со колекторски систем по течението на река Брегалница, почнувајќи од населбата Стар Карорман, покрај Чардаклија, Балканска, Македонка, низ градот Штип и ќе заврши кај Калимерово.

    Начин на финансирање: Меѓународни фондови;

    Рок на реализација: 2025 година.
- Изградба на резервоари
  - Предвидено е со средства од ЕИБ да се изградат нови резервоари во населбите: Каваклија, Мерите и Пребег.

    Начин на финансирање: Меѓународни фондови;

    Рок на реализација: 2025 година.
- Smart city
  - Систем за видео надзор и известување на сообраќајот на најкритичните места во градот (булевари, крстосници, во училишта, градинки, диви депонии, контејнери).

    Начин на финансирање: Буџет на Општина Штип, Меѓународни фондови;

    Рок на реализација: 2024 година.
- Поставување на подземни контејнери кај големите маркети
  - Изведба на подземни контејнери на најфреквентните локации како што се големите маркети со волуминозен отпад со што во исто време би се избегнало преполнувањето на контејнерите во градските фреквентни населби со голема концентрација на население.

    Начин на финансирање: Буџет на Општина Штип;

    Рок на реализација: 2023 - 2024 година.
- Имплементација на „Линија 2“
  - Изградбата на главна водоводна линија “Линија 2” во Општина Штип е проект кој е од клучно значење за граѓаните и индустриските капацитети во нашиот град и со истиот ќе се овозможи стабилно водоснабдување во критичните места.

Начин на финансирање: Во соработка со централната власт;

Рок на реализација: 2023 - 2024 година.

- Поставување на фотоволтаични панели во сите јавни институции
  - Преку вградување на фотоволтаични панели за производство на електрична енергија од сонце, со обем 200 kW, сместени на кровна конструкција на јавните институции кои ќе ги намалат трошоците за електрична енергија.

    Начин на финансирање: Буџет на Општина Штип, меѓународни донатори;

    Рок на реализација: 2024-2025 година.
- Енергетски ефикасна урбана опрема
  - На фреквентни локации ќе се постави енергетски ефикасна урбана опрема со соларни панели, за полнење на електрични велосипеди и тротинети, мобилни телефони, таблети и лаптопи.

    Начин на финансирање: Буџет на Општина Штип;

    Рок на реализација: 2024 година.
- Набавка на метларки
  - За почист и поубав град како и поради намалување на зависноста од човечки фактор при одржувањето на јавната чистота во Општина Штип предвидено е набавување на две нови современи возила за чистење на улиците.

    Начин на финансирање: Буџет на Општина Штип, меѓународни донатори;

    Рок на реализација: 2024-2025 година.
- Реализација на проектот„ Зелена енергија за подобра иднина“,
  - Веќе добиен проект со кој е предвидено реконструкција на кров и поставување на фотоволтаици на кров на Детската градинка во населба Автокоманда кај супермаркетот ТУШ.
  - Вкупниот буџет на проектот е на износ од 200.000,00 евра без ДДВ од кои 100.000,00 евра се средства кои се обезбедени од страна на Република Словенија преку Центарот за меѓународна соработка и развој на Република Словенија, а останатиот износ од 100.000,00 евра ќе биде ко-финансирање од буџетот на Општина Штип.

Табела 6: SWOT анализа за животна средина

Јаки страни	Слабости
Внатрешен поглед	
• Отпочнат процес за регионална депонија/ регионално управување со отпадот; • Воспоставено регионално општинско тело за управување со отпадот; • Поголем дел од градот е покриен со системи за водоснабдување; • Направена е Анализа на	• Постоење на диви депонии со висок ризик; • Не се прави примарна селекција на отпад; • Нема градски парк; • Поголем дел од инфраструктурата за отпадни води е во урбаните средини; • Загадување на површински и подземни води; • Дотраеност на системите за водоснабдување и големи губитоци на

недостатоци во еколошки податоци и карта на еколошка сензитивност; • Поставени агро-метеоролошки мерни станици за мониторинг на квалитет на воздухот и почвата; • Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.	вода; • Недостаток на вода за пиење; • Несоодветни третмани на прочистување на вода за пиење (претежно во некои од селските населби); • Многу возила во центарот на градот; • Недоволна регулација на текови и одводни канали/ предизвикуваат поплави; • Недостиг на континуиран мониторинг на квалитетот на водата на Брегалница; • Недоволна ажурност на инспекциски служби; • Ниска јавна свест на населението за заштита на животната средина; • Неефикасност на потрошувачката на финална енергија во домаќинствата
Можности	Закани
Надворешен поглед	
• Брана Отиње • Брана Кежовица • Економски зони за енергетски извори Стипион • ЕУ поддршка за изградба на регионална фабрика за отпад за ИПР и СИПР со опрема • и соодветна инфраструктура; • Можности за ЕУ ИПА и други меѓународни фондови за инвестиции за подобрување на состојбата со ЖС; • Поддршка од национални и меѓународни фондови за подобрување на состојбата со вода за пиење и третман на отпадни води; • Дисперзија на општински институции; • Користење на сончева енергија како ОИЕ; • Користење на био маса од шумарството и земјоделството за енергенс и био маса од пречистителните станици за производство на хумус; • Прекугранична соработка во	• Забавен процес за реализација на активностите поради пандемијата Ковид-19; • Неспроведување на законите; • Последици од климатски промени во шумарство, намалување на количина на вода, емисии на $CO2$, итн.; • Изумирање на ендемични видови на растенија и животни (како последица на надворешни влијанија); • Нерешени имотно-правни односи; • Недостаток на соодветен кадар

областа на Натура 2000 подрачја; • Заеднички проекти за зачувување на природата и заштита на ЖС со партнери од Бугарија и други земји од регионот; • Можност за користење на фондови за Заштита на Природата; • Музеј на восочни фигури (ново село)	

Табела 7: Социо-економска SWOT анализа

Јаки страни	Слабости
Внатрешен поглед	
• Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. • Поголем број на доселени од отселени лица • Добра поврзаност со градот Скопје • Индустриски зони • Економско-социјален совет • Инфраструктура во урбаната област • Културни и уметнички манифестации • Стапката на невработеност кај жените во однос на мажите • Економскиот развој и позитивните трендови во креирањето на средни и големи претпријатија	• Нерешени имотно-правни односи; • Негативен природен прираст • Намалување на бројот на ученици во основно и средно образование • Можности за финансирање на развојни проекти • Слаба инфраструктура во руралните области • Урбанистички планови во руралните средини • Соработка со приватниот сектор • Несовпаѓање на понудата и побарувачката на работна сила и спора трансформација од школо на работа • Слаба искористеност на ЕУ фондовите • Неразвиена туристичка инфраструктура
Можности	Закани
Надворешен поглед	
• Дигитализација на општинските услуги • Развој на кариерни центри • Програми и мерки на пазарот на трудот • Јакнење на капацитетите на општината за мобилизација на средства од меѓународни фондови • Модернизирање на земјоделството • Слободни места во ТИРЗ Штип и отворање на нови зони • Искористување на ЕУ фондовите • Стратегија и мерки за развој на	• Владеење на правото; • Демографија • Стареење на населението • Мигрирање на високопродуктивниот кадар

туризмот	

Табела 8: Интегрална SWOT анализа

Јаки страни	Слабости
Внатрешен поглед	
• Економска зона со потенцијал за користење на воздух и сонце; • Интерес за изградба на станови, особено за странски студенти; • Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип; • Донесен нов ГУП • Клинички центар • Поголем број на доселени од отселени лица • Добра поврзаност со градот Скопје • Индустриски зони • Економско-социјален совет • Инфраструктура во урбаната област • Културни и уметнички манифестации • Стапката на невработеност кај жените во однос на мажите • Економскиот развој и позитивните трендови во креирањето на средни и големи претпријатија	• Неадекватна работна сила; • Нерамномерна исплата на плата во рурални средини; • Лоши сообраќајни решенија; • Несоодветно урбано планирање; • Нема градски парк; • Поголем дел од инфраструктурата за отпадни води е во урбаните средини; • Нема простор за рекреација; • Недостаток на вода за пиење; • Многу возила во центарот на градот; • Недостиг на континуиран мониторинг на квалитетот на водата на Брегалница; • Недоволна ажурност на инспекциски служби; • Неефикасност на потрошувачката на финална енергија во домаќинствата • Квалитет на завршените високообразовни кадри; • Фаворизирање на финансирање на спортски клубови во однос на граѓански организации; • Негативен природен прираст • Намалување на бројот на ученици во основно и средно образование • Урбанистички планови во руралните средини • Соработка со приватниот сектор • Спора трансформација од школо на работа • Слаба искористеност на ЕУ фондовите • Неразвиена туристичка инфраструктура
Можности	Закани
Надворешен поглед	
• Брана Отиње • Брана Кежовица • Развој на туризам • Економски зони за енергетски извори Стипион	• Финансиски средства • Демографија • Политички случувања • Неспроведување на законите; • Стареење на населението

• Природни атракции; Баргала, Исар; • Можности за ЕУ ИПА и други меѓународни фондови за инвестиции за подобрување на состојбата со ЖС; • Дисперзија на општински институции; • Користење на сончева енергија како ОИЕ; • Нов ГУП подобрување на урбаното планирање; • Клинички центар • Музеј на восочни фигури (Ново Село) • Физибилити студија за сообраќај, велосипедски патеки, паркинзи; • Подобрување на соработката со граѓанските организации; • Елаборат за смарт сити; • Парк • Стипендии за кадри кои недостасуваат; • Дигитализација • Развој на кариерни центри • Адаптација на наставните програми согласно со потребите на индустријата • Искористување на програмите и мерките на пазарот на трудот • Јакнење на капацитетите на општината • Модернизирање на земјоделството • Отворање на слободни места во економските зони • Искористување на ЕУ фондовите • Стратегија и мерки за развој на туризмот	• Мигрирање на високопродуктивниот и дефицитарниот кадар

7. ВИЗИЈА НА ОПШТИНА

ВИЗИЈА

Општина Штип да биде економски, образовен и културен центар на државата и општина на одговорни, активни и ангажирани граѓани

МИСИЈА

Општина Штип ќе создаде услови за економски раст и развој преку систем на одржливо искористување и управување со природните, човечките и инфраструктурни ресурси. Општина Штип ќе овозможи и поттикне развој на просперитетна општина со широк спектар на применети знаења инкорпорирани во областите на брзорастечки компании и областите кои генерираат резултати и позитивно влијание врз човековото здравје

8. СТРАТЕШКИ РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ НА ОПШТИНАШТИП

Стратешките цели се дефинираат за областите во надлежност на општините согласно со Законот за локалната самоуправа.

- **СЦ1: Стратешка цел 1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој;**
    - Зголемени капитални инвестициски во инфраструктурата за 30%
    - Зголемување на бројот на странски и домашни туристи за 20%

- **СЦ2: Стратешка цел 2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот**
    - Паметна општина со зголемени услуги и задоволство за 30% кон граѓаните за поквалитетен живот
    - Студентски град со зголемен приход по основ на посетители за 20%
    - Изградба на 2 спортски сали

- **СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите преку SMART решенија**
    - Зголемен капитални инвестиции за 25% во енергетски и инфраструктурни објекти
    - Подобрување на уличното осветлување со ЛЕД сијалички во рамки на SMART Led Lightinig Project со заштеда на трошоци за електрична енергија за 25%

    - П1: Урбанизам, градење и уредување на просторот и градежното земјиште
        - ПП1.1: Продолжување на булевар Партизанска
        - ПП1.2: Изградба на обиколница од Булевар Гоце Делчев до Ново Село
        - ПП1.3: Поплочување на улиците во Ново Село
        - ПП1.4:
        - ПП1.5:
        - ПП1.6:

        - ПП1.7:
    - П2: Заштита на животната средина и природата
        - ПП2.1: Изградба на паркови
        - ПП2.2: Пречистителна станица со колекторски систем за отпадни води
        - ПП2.3: Изградба на резервоари
        - ПП2.4: Зелена енергија за подобра иднина
    - П3: Локален економски развој
        - ПП3.1: Реконструкција на Бања Кежовица
        - ПП3.2:
    - П4: Комунални дејности
        - ПП4.1: Поставување на монтажни гаражи
        - ПП4.2:Реконструкција на водовод и канализација населба Св. Недела и с. Лакавица
        - ПП4.3: Подземни контејнери кај поголемите маркети
        - ПП4.4: Изградба на главна водоводна линија
    - П5: Култура
        - ПП5.1: Уредување на новоселски куќи во сопственост на Општина Штип
        - ПП5.2:
    - П6: Спорт и рекреација
        - ПП6.1: Изградба на спортски сали
        - ПП6.2: Реконструкција на трибина на градски стадион
    - П7: Социјална заштита и заштита на децата
        - ПП7.1: Изградба на типски куќи за Роми
    - П8: Образование
        - ПП8.1:
        - ПП8.2:
    - П9: Здравствена заштита
        - ПП9.1:
    - П10: Заштита и спасување
        - ПП10.1:
    - П11: Противпожарна заштита
    - П12: Родова еднаквост
        - ПП12.1:

9. ИЗЈАВА ЗА РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТИ

Во рамки на форумските сесии, како приоритетни проекти, граѓаните ги избрале:

- Воведување на мерки за енергетска ефикасност во јавните објекти, особено во училиштата и користење на ОИЕ;
- Подобрување на уличното осветлување со ЛЕД сијалички во рамки на SMART Led Lightinig Project;
- Унапредување на мерки за заштита на животната средина со набавка на нови возила за собирање на отпад;
- Регионален центар за згрижување и контрола на популацијата на кучињата скитници;

Во рамки на развојните програми, уличното осветлување е дно од приоритетите. Она што се планира е замена до крај на 2024 на преоостанатите 10 Живини со LED од 28 W или 17W

(зависно од местото на кое се наоѓаат), 7 Натриумови со LED од 53W и 5 Металхалогени светилки со LED од 61W. Со замена на овие 17 светилки, проекцијата е, инсталираната моќност да падне на 0,9 kW од сегашните 17,2 kW, односно ќе се направи заштеда од околу 95% на инсталираната моќност, за наведенте светилки.

Дополнително, во план е да се заменат 260 LED светилки од 100 W и 261 LED светилки од 110 W или вкупно 521 LED светилка, кои во моментот не се во функција (прегорени) и имаат вкупна инсталирана моќност од 54,7 кW со нови димирани LED светилки од 28 W или 17 W зависно од типот на улиците на кои ќе бидат поставени. Со реализација на оваа активност инсталираната моќност од 54,7 кW ќе падне на 11,728 кW што претставува заштеда од 78,56%. 231 LED светилки кои моментално имаат 13,314 kW инсталирана моќност кога ќе се заменат со LED димирани светилки со соодветна инсталирана моќност за улицата на која се наоѓаат (61 W, 33 W, 53 W, 28 W или 17 W), после ова инсталираната моќност ќе падне на околу 8 kW, со што ќе се направи заштеда од околу 39 %.

10. РАЗВОЈНИ ПРОГРАМИ

1. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП <u>“Продолжување на булевар Партизанска”</u>	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Приоритетни проекти</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	/	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат	**Продолжување на Булевар Партизанска со претходна промена на водоводна инфраструктура**	
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот	**Избор на изведувач со најповолна понуда по објавен повик**	
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	
Ризици и претпоставки -		

Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Со реализирање на оваа стратешка цел, ќе се овозможи подобра поврзаност на овој дел од градот со што се подобрува квалитетот на живеење на жените и мажите во општината.		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	• **Техничката документација е завршена** • **Добиени се градежни дозволи** • Нема техничка документација		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци		Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање :			
Општински буџет	**Износ: 84.137.363, мкд**		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)	**Техничка документација: 19.756.953, мкд**		

2. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП **<u>“Изградба на обиколница од Булевар Гоце Делчев до Ново Село“</u>**	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Приоритетни проекти</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Општински/централен буџет/меѓународни фондови**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат	**По заокружување на финансиска конструкција избор на изведувач со најповолна понуда по објавен повик**	
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		

Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.		
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Изградбата на обиколницата ќе значи подобрување на инфраструктурата со што ќе се овозможи изградба на стамбени и деловни единици кои ќе придонесат во подобрување на квалитетот на животот на мажите и жените во општината.		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	• Техничката документација е завршена • Добиени се градежни дозволи • **Нема техничка документација**		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**172.426.320, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **Општински/централен буџет/меѓународни фондови**			
Општински буџет	Износ		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

3. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП <u>"Поставување на монтажни гаражи"</u>	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Приоритетни проекти</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Општински буџет**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат	**Избор на изведувач со најповолна понуда по објавен повик - во тек**	

<table>
<tr><td>Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Работни пакети - групи на акции/активности</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)</td><td colspan="3">.</td></tr>
<tr><td>Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Родова респонзивност (краток опис)</td><td colspan="3">Со поставувањето за монтажни гаражи се намалува сообраќајниот метеж и се овозможува полесен пристап до сите инситуции на жените и мажите</td></tr>
<tr><td>Веќе спроведени подготвителни активности/чекори</td><td colspan="3">● Техничката документација е завршена
● Добиени се градежни дозволи
● Нема техничка документација</td></tr>
<tr><td>Статус на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3">а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот
б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација
в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација</td></tr>
<tr><td>Период на реализација на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Очекувани вкупни трошоци</td><td></td><td>Досега инвестирано: Износ и извор</td><td>/</td></tr>
<tr><td colspan="4">Очекувани извори на финансирање : Општински/централен буџет/меѓународни фондови</td></tr>
<tr><td>Општински буџет</td><td colspan="3">Износ 10.017.220, мкд + 4.456.425, мкд = 14.473.645,</td></tr>
<tr><td>Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)</td><td colspan="3"></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">4. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП <u>“Изградба на паркови”</u></td><td>Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува</td><td>СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите</td></tr>
<tr><td>Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува</td><td><u>Приоритетни проекти</u></td></tr>
</table>

	потпрограмата/проектот	
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Општински/централен буџет/меѓународни фондови**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот		
Родова респонзивност (краток опис)	Ова стратешка цел е родово сензитивна, бидејќи значи обезбедување на подобри услови за квалитетно живеење, а посебно за мајки со деца.	
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	• Техничката документација е завршена • Добиени се градежни дозволи • **Нема техничка документација**	
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација	
Период на реализација на потпрограмата/проектот		
Очекувани вкупни трошоци	**14.760.000, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор /
Очекувани извори на финансирање : **Општински/централен буџет/меѓународни фондови**		
Општински буџет	Износ	
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)		

<table>
<tr><td rowspan="2">5. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП <u>“Реконструкција на Бања Кежовица”</u></td><td colspan="2">Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува</td><td>СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот</td></tr>
<tr><td colspan="2">Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот</td><td><u>Инфраструктура</u></td></tr>
<tr><td>Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)</td><td colspan="3"><u>Општина Штип</u></td></tr>
<tr><td>Партнери за имплементација</td><td colspan="3">Општински/централен буџет/меѓународни фондови</td></tr>
<tr><td>Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Работни пакети - групи на акции/активности</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)</td><td colspan="3">.</td></tr>
<tr><td>Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Родова респонзивност (краток опис)</td><td colspan="3">Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината.</td></tr>
<tr><td>Веќе спроведени подготвителни активности/чекори</td><td colspan="3">● Техничката документација е завршена
● Добиени се градежни дозволи
● Нема техничка документација</td></tr>
<tr><td>Статус на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3">а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот
б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација
в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација</td></tr>
<tr><td>Период на реализација на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Очекувани вкупни трошоци</td><td>14.713.824, мкд</td><td>Досега инвестирано:</td><td>/</td></tr>
</table>

		Износ и извор	
Очекувани извори на финансирање :**2.333.824, мкд + 5.000.000, мкд + 7.380.000, мкд = 14.713.824, мкд** **Општина Штип + централен буџет + меѓународни фондови**			
Општински буџет	Износ **2.333.824, мкд**		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

6. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП <u>“Изградба на спортски сали”</u>	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Инфраструктура</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Општински/централен буџет/меѓународни фондови**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот		
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината.	
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● **Техничката документација е завршена** ● **Добиени се градежни дозволи** ● Нема техничка документација	

Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**66.655.715, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **Општински буџет, централен, буџет, меѓународни извори**			
Општински буџет	Износ		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

7. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП <u>“Реконструкција на трибина на градски стадион”</u>	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Инфраструктура</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип и Јавно приватно партнерство</u>**	
Партнери за имплементација	**Општина Штип и Јавно приватно партнерство**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	
Ризици и претпоставки -		

Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината.		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● Техничката документација е завршена ● Добиени се градежни дозволи ● **Нема техничка документација**		
Статус на потпрограмата/проектот	**а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот** **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци		Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : ЈПП			
Општински буџет	Износ		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

8. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП “Изградба на типски куки за Роми“	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Инфраструктура</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Општински/централен буџет/меѓународни фондови**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на		

акции/активности			
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.		
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот е од витално значење за задоволување на долгорочна потреба на социјално загрозени лица од ромската заедница за објекти за домување, вклучително за мажи и жени.		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● **Техничката документација е завршена** ● **Добиени се градежни дозволи** ● Нема техничка документација		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**34.163.250, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	**9.563.250, мкд**
Очекувани извори на финансирање : **Буџет на Општина Штип и меѓународни донатори**			
Општински буџет	Износ **9.563.250, мкд**		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)	**24.600.000, мкд**		

9. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП Реконструкција на водовод и канализација населба Св. Недела и с. Лакавица	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Инфраструктура</u>**

Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**Општина Штип**		
Партнери за имплементација	**Буџет на Општина Штип и меѓународни донатори**		
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат			
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот			
Работни пакети - групи на акции/активности			
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.		
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот значи голема придобивка за жителите од социјално загрозени семејства кои живееат на овој дел од градот. Има родова компонента со оглед на фактот дека водата е неопходен ресурс за одржување на домаќинството и здравјето на семејството.		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● **Техничката документација е завршена** ● **Добиени се градежни дозволи** ● Нема техничка документација		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**с. Лакавица 4.836.171, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **Буџет на Општина Штип и меѓународни донатори**			
Општински буџет	Износ		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

<table>
<tr><td rowspan="2">10. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП
“Пречистителна станица со колекторски систем за отпадни води”</td><td colspan="2">Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува</td><td>СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите</td></tr>
<tr><td colspan="2">Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот</td><td><u>Климатски промени и животна средина</u></td></tr>
<tr><td>Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)</td><td colspan="3"><u>Општина Штип</u></td></tr>
<tr><td>Партнери за имплементација</td><td colspan="3">Меѓународни ИПА 2 ПРОГРАМА</td></tr>
<tr><td>Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Работни пакети - групи на акции/активности</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)</td><td colspan="3">.</td></tr>
<tr><td>Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Родова респонзивност (краток опис)</td><td colspan="3">Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината</td></tr>
<tr><td>Веќе спроведени подготвителни активности/чекори</td><td colspan="3">● Техничката документација е завршена
● Добиени се градежни дозволи
● Нема техничка документација</td></tr>
<tr><td>Статус на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3">а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот
б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација
в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација</td></tr>
<tr><td>Период на реализација на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Очекувани вкупни трошоци</td><td></td><td>Досега инвестирано: Износ и извор</td><td>/</td></tr>
</table>

Очекувани извори на финансирање :	
Општински буџет	Износ
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)	

11. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП “Изградба на резервоари“	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**Климатски промени и животна средина**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**Општина Штип**	
Партнери за имплементација		
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот		
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината	
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● Техничката документација е завршена ● Добиени се градежни дозволи ● **Нема техничка документација**	
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација**	

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација</td></tr>
<tr><td>Период на реализација на потпрограмата/проектот</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Очекувани вкупни трошоци</td><td>73.800.000, мкд</td><td>Досега инвестирано: Износ и извор</td><td>/</td></tr>
<tr><td colspan="4">Очекувани извори на финансирање : Меѓународни фондови - грант</td></tr>
<tr><td>Општински буџет</td><td colspan="3">Износ</td></tr>
<tr><td>Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)</td><td colspan="3"></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">12. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП
“Подземни контејнери кај поголемите маркети”</td><td>Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува</td><td>СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите</td></tr>
<tr><td>Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот</td><td><u>Климатски промени и животна средина</u></td></tr>
<tr><td>Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)</td><td colspan="2"><u>Општина Штип</u></td></tr>
<tr><td>Партнери за имплементација</td><td colspan="2">Општина Штип</td></tr>
<tr><td>Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Работни пакети - групи на акции/активности</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)</td><td colspan="2">.</td></tr>
<tr><td>Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Родова респонзивност (краток опис)</td><td colspan="2">Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината</td></tr>
<tr><td>Веќе спроведени подготвителни активности/чекори</td><td colspan="2">● Техничката документација е завршена
● Добиени се градежни дозволи</td></tr>
</table>

	● **Нема техничка документација**		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**1.438.319, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **Општински буџет**			
Општински буџет	Износ **1.438.319, мкд**		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

13. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП **"Изградба на главна водоводна линија 2"**	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**Климатски промени и животна средина**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**Општина Штип**	
Партнери за имплементација	**Централен буџет**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	

Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)			
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● **Техничката документација е завршена** ● **Добиени се градежни дозволи** ● Нема техничка документација		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**78.000.000, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **централен буџет**			
Општински буџет	Износ		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

14. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП **“Зелена енергија за подобра иднина”**	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ3: Обезбедување на одржливост на животната средина и управување со ресурсите
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**Климатски промени и животна средина**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**Општина Штип**	
Партнери за имплементација		
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		

Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.		
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот е од витално значење за жителите на овој дел од градот , а посебно за жените кои во најголем дел се грижат за домаќинството.		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● **Техничката документација е завршена** ● **Добиени се градежни дозволи** ● Нема техничка документација		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**11.066.685, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **Општина Штип и Центар за меѓународна соработка и развој на Р. Словенија**			
Општински буџет	Износ **6.150.000, мкд**		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)	**Центар за меѓународна соработка и развој на Р. Словенија**		

15. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП **<u>“Уредување на новоселски куки во сопственост на Општина Штип”</u>**	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот
	Специфична програмска цел/и на ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	**<u>Култура/разно</u>**
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Меѓународни фондови**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на		

предизвикот/-ците што треба да се адресираат			
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот			
Работни пакети - групи на акции/активности			
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.		
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот			
Родова респонзивност (краток опис)	Проектот е од подеднаква важност и значење за сите граѓани во општината		
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	● Техничката документација е завршена ● Добиени се градежни дозволи ● **Нема техничка документација**		
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација		
Период на реализација на потпрограмата/проектот			
Очекувани вкупни трошоци	**6.150.000, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор	/
Очекувани извори на финансирање : **Грант ИПА**			
Општински буџет	Износ		
Друг извор (наведете ги поединечните извори на финансирање)			

16. Потпрограма/Наслов на проектот/Мерка во ИЛРП **<u>“Поплочување на улиците во Ново Село“</u>**	**Стратешка цел/и на ИЛРП кон кои потпрограмата/проектот придонесува**	СЦ2: Подобрување на услугите во заедницата и квалитетот на животот СЦ1: Подобрување на инфраструктурата и урбаниот развој
	Специфична програмска цел/и на	**<u>Култура/разно</u>**

	ИЛРП кон кои придонесува потпрограмата/проектот	
Потпрограма/Носител на проектот (одберете од предложената листа)	**<u>Општина Штип</u>**	
Партнери за имплементација	**Општина Штип и Централен буџет**	
Потпрограма/Позадина на проектот со опис на предизвикот/-ците што треба да се адресираат		
Краток опис – Како ќе се адресира предизвикот		
Работни пакети - групи на акции/активности		
Детална временска рамка со опис на очекуваните резултати и показатели за успех (на ниво на исход и излезен резултат)	.	
Ризици и претпоставки - Акции за ублажување на ризикот		
Родова респонзивност (краток опис)	Уредувањето на улиците ќе значи полесен пристап до домновите на сите жители во Ново Село и во значителна мера ќе го подобри квалитетот на животот на жените бидејќи тие најчесто се во улога на пешаци заедно со други членови на семејствата како бебиња во колички, деца, стари лица и сл.	
Веќе спроведени подготвителни активности/чекори	• **Техничката документација е завршена** • **Добиени се градежни дозволи** • Нема техничка документација	
Статус на потпрограмата/проектот	а) на ниво на проектна идеја, без дополнително разработување на активностите и/или документите за имплементација на проектот **б) делумно развиен, но потребна е дополнителна документација** **в) скоро целосно развиен и подготвен за имплементација**	
Период на реализација на потпрограмата/проектот		
Очекувани вкупни трошоци	**15.057.730, мкд**	Досега инвестирано: Износ и извор: /
Очекувани извори на финансирање :		
Општински буџет	**Износ 2.363.105, мкд**	
Друг извор (наведете ги	**Биро за регионален развој 12.694.625, мкд**	

поединечните извори на финансирање)	

11. БУЏЕТ НА ОПШТИНАТА

Со цел ИЛРП да биде блиску поврзан со буџетскиот процес во општината, направена е примарна анализа на приходите и расходите на општината по сметки, за 2022 и 2023 година и на вкупни расходи по надлежности за 2022 и 2023 година. Наодите се презентирани во трите табели подолу.

Табела9. Приходи и расходи на општината по сметки за 2022 и 2023 година

Приходна сметка	2022	2023	Раст 2023/22	Структура 2022%	Структура 2023%	% промена на структура
Основен буџет на општините	458,015,098.00	701,677,137.00	53.20	0.44	0.50	0.12
Донации	33,930,019.00	55,927,139.00	64.83	0.03	0.04	0.21
Кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Самофинансирачки активности	24,175,908.00	28,425,900.00	17.58	0.02	0.02	-0.14
Дотации	517,166,171.00	622,158,969.00	20.30	0.50	0.44	-0.12
Вкупен приход	1,033,287,196.00	1,408,189,145.00	36.28	1.00	1.00	
Расходна сметка	**2022**	**2023**	**Раст 2023/22**	**Структура 2022%**	**Структура 2023%**	**% промена на структура**
Основен буџет на општините	372,897,511.00	509,955,279.00	36.75	0.39	0.42	0.08
Донации	33,930,019.00	44,215,297.00	30.31	0.04	0.04	0.03
Кредити	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Самофинансирачки активности	24,175,817.00	28,146,503.00	16.42	0.03	0.02	-0.08
Дотации	517,166,171.00	622,158,969.00	20.30	0.55	0.52	-0.05
Вкупен приход	948,169,518.00	1,204,476,048.00	27.03	1.00	1.00	

Извор: општина Штип

Табела10: Буџет 2024 – Капитални расходи

Рд.Бр.	Област	Вредност
1.	Урбанистичко планирање – изработка на планови	15.000.000,00
2.	Поддршка за локален економски развој	30.650.000,00
3.	Подготвување на проекти за енергетска ефикасност	
4.	Јавно осветлување	30.510.000,00
5.	Јавна чистота – одржување на други зелени површини	15.000.000,00
6.	Одржување на паркови и зеленило	17.000.000,00
7.	Одржување на локални улици и патишта	30.000.000,00
8.	Изградба и реконструкција на улици во Штип	61.000.000,00
9.	Изградба на систем за водоснабдување	18.000.000,00
10.	Изградба на систем за одведување и пречистување на отпадни води	30.000.000,00
11.	Уредување на градежно земјиште	100.000.000,00

Извор: општина Штип

12. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИЛРП

Спроведувањето на Интегрираниот план за локален развој се заснова врз имплементацијата на предложените активности во рамките на целите, приоритетите и мерките. Имплементацијата на планот за развој се реализира преку:

- Спроведување на активностите што ги планира и спроведува Општината како единица на локалната самоуправа во Република Северна Македонија, во рамките на планираниот временски период;
- Спроведување активности каде што како носители се јавуваат регионални, јавни (државни тела) и институции, надвор од надлежноста на локалната самоуправа, а кои придонесуваат за постигнување на целите на ИЛРП;
- Спроведување активности и проекти на други главни засегнати страни (деловни субјекти, граѓанскиот сектор и др. институции) кои ги поддржуваат поставените цели и придонесуваат да се постигнат поставените индикатори.

За првиот сегмент од спроведувањето, се подготвува акциски план за спроведување на целите, приоритетите и мерките со буџетската рамка. Вториот и третиот сегмент на имплементацијата се следат преку Базата на податоци на другите учесници во развојот. Базата содржи информации за планираните инвестиции, проекти и активности кои се планираат и се спроведуваат од страна на споменатите засегнати страни и ќе придонесат за постигнување на нашите цели. Со цел да се контролира спроведувањето на поставените цели, неопходно е да се воспостави систем за следење и известување, заснован врз базата на податоци и врз извештаите за постигнатите резултати. Целта на системот за мониторинг и известување е да се обезбедат

доволно информации за евалуација кои ќе им помогнат на носителите на спроведувањето на ИПЛР, и тоа за следните елементи:

- Успешно постигнување на поставените цели за одреден период;
- Причините за евентуалниот недостаток на поставените цели;
- Потребните ресурси (материјални, човечки, финансиски) за постигнување на планираните цели;
- Релевантност на планираните приоритети и мерки;
- Финансиска ефикасност во спроведувањето на мерките.

Имплементацијата на ИЛРП се врши преку Акцискиот план за имплементација и врз основа на веќе утврдените приоритети и мерки. Планот за имплементација дава преглед на приоритетните проекти и на најважните елементи за нивно спроведување/имплементација. Акцискиот план за спроведување на ИПЛР се подготвува и се усвојува заедно со Буџетот за следната фискална година. Основата за подготовка на Акцискиот план е координацијата меѓу главните засегнати страни на локално ниво. Носители на подготовката на Акцискиот план се претставници на општинската администрација (ЛЕР одделение), кои се во интензивна соработка со тимот за изработка и со идното тело одговорно за следење и мониторинг на ИПЛР.

План за следење: Едноставен метод за следење на постигнатите резултати наспроти клучните индикатори за успешност, којшто најдобро и наједноставно може да се претстави табеларно:

Табела 11: Резултати и индикатори за успешност на ИЛРП

Број Проект	Име на проект	Статус на проектот	Остварени резултати	Дополнителни коментари
		Завршен		
		Делумно завршен		
		Реализацијата не е започната		

13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ИЛРП

Следењето на спроведувањето на Планот ќе се врши и на ниво на реализација на планираните активности и резултати и на ниво на успешност во однос на остварување на стратешките цели. На стратешко ниво, локалната самоуправа ќе врши периодична оценка за спроведувањето на планот по изминување на 4 години од нејзиното донесување. Препораките од периодичната евалуација ќе се користат по потреба за ревизија на развојните планови. Многу е важно континуирано да се следат сите индикатори како се реализираат плановите, и да бидат почетна основа за изготвување на следниот Стратегија за локален економски развој.

Успешноста на Стратегијата за локален економски развој ќе се оценува според следните критериуми:

- Важност: Дали целите и резултатите од планот кореспондираат со потребите и приоритетите на локалниот економски развој?
- Ефективност: Степенот до кој се постигнати целите, односно дали мерките и активностите ги дадоа очекуваните резултати? Дали можеше да се постигне повеќе?
- Ефикасност: Дали се искористени сите расположливи ресурси во спроведувањето на развојните планови? Дали целите и резултатите беа постигнати со најмали можни ресурси?

- Одржливост: Дали мерките и активностите што се спроведуваат во рамките на планот се одржливи и дали ќе имаат позитивни ефекти врз локалниот економски развој на општината и по завршувањето на периодот на 2024-2027 година?

Системот за мониторинг и известување се базира врз два клучни елементи:

- базата на податоци која содржи информации за постигнатите резултати и
- извештаите кои треба да обезбедат информации за постигнатите резултати на концизен и јасен начин.

Проектната база ќе обезбеди увид во проектите и нивниот статус на сите засегнати страни вклучени во локалниот развој (деловните субјекти, јавните претпријатија, институциите, Општината, граѓанскиот сектор итн.), кои придонесуваат за постигнување на целите на ИЛРП. Проектната база ќе биде воспоставена по усвојувањето на ИЛРП од Советот на општината и ќе се следи и надополнува континуирано во текот на програмскиот период. Базата се воспоставува единствено заради систематски преглед на активностите во општината. Еднаш годишно ќе се бара известување од носителот/-ите на проектот за статусот на проектот. За целите на имплементацијата, се формира Координативен одбор/тело за следење и мониторинг на Интегрираниот план за локален развој 2024 – 2025, со Одлука на Советот на Општината. Подготовката на Извештајот административно ќе ја води, ќе ја помага и поддржува Одделението за локален економски развој. Извештајот го усвојува Советот на Општината. Извештајот за имплементација на проектот се состои од финансиски и описен дел. Во финансискиот извештај накратко се опишува нивото на финансиската реализација во однос на планираниот процент на реализација на проектот, роковите, изворите на финансирање и други потребни информации. Дескриптивниот дел накусо ги опишува постигнатите конкретни резултати од спроведените развојни мерки во извештајниот период, користејќи соодветни индикатори за резултатите (за секоја мерка/активност утврдена во ИЛРП, се избира соодветен индикатор). Извештајот, исто така, ги опишува главните засегнати страни вклучени во спроведувањето на проектот и изготвувањето на извештајот, како и реализацијата на планираните средства и постигнатите резултати според планираните мерки.

Евалуација

АНЕКС 1: СОЦИО-ЕКОНОМСКА И ЕКОЛОШКА АНАЛИЗА

Демографски развој

Согласно податоците на Државниот завод за статистика, Мак Стат база на податоци од Пописот од 2021 година, вкупното резидентно население во општина Штип изнесува 44,866 жители.

Табела12: Демографски податоци според типот на населено место

Тип на населено место	Градско	Селско	Вкупно
Број на жители	42,000	2,866	44,866
Процентуална застапеност во бројот на вкупно население	94%	6%	100%

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година

Според типот на населено место во општина Штип, во градските населени места живеат вкупно 42,000 жители или вкупно 94% од вкупното население, а во селските населени места живеат 2,866 жители или 6% од вкупното население.

Табела 13: Вкупно резидентно население по 5 годишни возрасни групи и пол

Возрасна група	Вкупно	Мажи	Жени	Структура
Вкупно	44,866	22,251	22,615	100%
0-4	2,060	1,066	994	5%
5-9	2,394	1,252	1,142	5%
10-14	2,350	1,240	1,110	5%
15-19	2,337	1,224	1,113	5%
20-24	2,298	1,147	1,151	5%
25-29	2,441	1,230	1,211	5%
30-34	2,996	1,488	1,508	7%
35-39	3,194	1,633	1,561	7%
40-44	3,150	1,611	1,539	7%
45-49	3,071	1,532	1,539	7%
50-54	3,018	1,430	1,588	7%
55-59	3,427	1,662	1,765	8%
60-64	3,585	1,755	1,830	8%
65-69	3,178	1,574	1,604	7%
70-74	2,398	1,133	1,265	5%
75-79	1,509	645	864	3%
80-84	937	410	527	2%
85-89	428	179	249	1%
90-94	81	32	49	0%
95-99	12	6	6	0%
100+	2	2	-	0%

Извор : Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година

Во табела се прикажани демографски податоци според пол и возраст во општина Штип, од која може да се забележи дека мажите и жените учествуваат скоро еднакво во вкупниот број на

население, односно мажи има вкупно 22,251 или 49,6% од вкупното население, а бројот на жени е 22,615 или 50,4% од вкупниот број на жители.

Во општината, младите возрасни групи од 0-19 години учествуваат со вкупен процент од 20.4% од вкупниот број на население или 9,141 жители. Населението кое го сочинуваат возрасните групи од 20-64 години е застапено со 60.6% од вкупното население, односно 27,180 жители. Во општина Штип повозрасните старосни групи од 65+ години учествуваат со процент од 19% од вкупниот број на население, односно 8,545 жители.

Табела 14: Стапка на природен прираст на 1,000 жители 2016-2022

Година	Број на жители	Живородени деца	Умрени	Стапка на наталитет	Стапка на морталитет	Стапка на природен прираст
2016	48,695	494	479	10.1	9.8	0.3
2017	48,749	467	514	9.6	10.5	-1.0
2018	48,764	458	498	9.4	10.2	-0.8
2019	48,728	398	530	8.2	10.9	-2.7
2020	48,571	394	656	8.1	13.5	-5.4
2021	44,690	378	701	8.5	15.7	-7.2
2022	44,687	424	591	9.5	13.2	-3.7

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година и проценети податоци 2016-2020 од Попис 2002 година

Во табела се прикажани податоци за број на живородени деца, број на умрени, стапката на наталитет, стапката на морталитет и стапката на природен прираст. Од податоците може да се забележи дека постои негативен природен прираст, особено во периодот по 2019 година, односно дека стапката на морталитет се зголемува. Една од причините за зголемената стапка на морталитет од 2020 година со 2022 година може да биде Пандемија на КОВИД-19. Гледано за сите години кои се предмет на статистика, просечната стапка на природен прираст е – 2.9.

Табела 15: Вкупно доселени и отселени граѓани

Година	Вкупно доселени	Вкупно отселени	Разлика помеѓу доселени и отселени
2012	207	207	0
2013	207	207	0
2014	199	200	-1
2015	199	204	-5
2016	246	182	64
2017	262	187	75
2018	237	194	43
2019	236	180	56
2020	200	177	23
2021	230	171	59
2022	188	211	-23

Извор : Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Во табеларниот приказ се прикажани податоци за бројот на вкупно доселени и отселени граѓани во општина Штип, од кој може да се забележи дека од 2016 до 2021 година има поголемо доселување од отселување, додека во 2022 година доселени се 188 лица, а отселени 211 лице.

Состојба со демографската структура во општината:

- Согласно податоците на Државниот завод за статистика од Пописот од 2021 година, вкупното резидентно население во општина Штип изнесува 44,866 жители.
- Според типот на населено место во општина Штип, во градските населени места живеат вкупно 42,000 жители или вкупно 94% од вкупното население, а во селските населени места живеат 2,866 жители или 6% од вкупното население.
- Постои негативен природен прираст. Просечната стапка на природен прираст во периодот од 2016 до 2022 година изнесува – 2.9.
- Во однос на миграциите на доселување и отселување во/од општина Штип, може да се забележи дека од 2016 до 2021 година има поголемо доселување од отселување, додека во 2022 година доселени се 188 лица, а отселени 211 лице.

Пазар на трудот

Анализата на пазарот на труд ни дава преглед на динамиката, трендовите и условите што ја обликуваат работната сила во општина Штип. Истата ја опфаќа вработеноста, невработеноста, учеството на работната сила и придружните фактори кои влијаат на распределбата на човечките ресурси. Оваа анализа дава преглед на функционирањето на локалната економија, формулирањето на политиките и општествената благосостојба.

Во општина Штип има 38,062 работоспособно население (15+ години) од кои 18,693 мажи и 19,369 жени. Во општината има 18,134 вработени лица од кои 9,269 мажи и 8,865 жени, и 1,777 невработени лица од кои 1,003 се мажи, а 774 жени.

Табела 16: Работоспособно население, вработени и невработени лица, 2021 година

Возрасна група	Работоспособно население			Вработени			Невработени		
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
15+	38,062	18,693	19,369	18,134	9,269	8,865	1,777	1,003	774
15-19	2,337	1,224	1,113	166	116	50	72	48	24
20-24	2,298	1,147	1,151	1,015	583	432	197	106	91
25-29	2,441	1,230	1,211	1,650	818	832	236	119	117
30-34	2,996	1,488	1,508	2,237	1,083	1,154	218	129	89
35-39	3,194	1,633	1,561	2,479	1,237	1,242	200	108	92
40-44	3,150	1,611	1,539	2,473	1,217	1,256	191	115	76
45-49	3,071	1,532	1,539	2,423	1,191	1,232	163	88	75
50-54	3,018	1,430	1,588	2,218	1,040	1,178	178	95	83
55-59	3,427	1,662	1,765	2,148	1,096	1,052	216	115	101
60-64	3,585	1,755	1,830	1,245	830	415	103	78	25
65+	8,545	3,981	4,564	80	58	22	3	2	1

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година

Овој извештај ги анализира стапките на активност, стапките на вработеност и стапките на невработеност во различни возрасни групи.

Табела 17: Стапка на активност, стапка на вработеност, стапка на невработеност, во возраст и пол, 2021 година

Возрасна група	Стапка на активност			Стапка на вработеност			Стапка на невработеност		
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
15+	52.3%	55.0%	49.8%	47.6%	49.6%	45.8%	8.9%	9.8%	8.0%
15-19	10.2%	13.4%	6.6%	7.1%	9.5%	4.5%	30.3%	29.3%	32.4%
20-24	52.7%	60.1%	45.4%	44.2%	50.8%	37.5%	16.3%	15.4%	17.4%
25-29	77.3%	76.2%	78.4%	67.6%	66.5%	68.7%	12.5%	12.7%	12.3%
30-34	81.9%	81.5%	82.4%	74.7%	72.8%	76.5%	8.9%	10.6%	7.2%
35-39	83.9%	82.4%	85.5%	77.6%	75.8%	79.6%	7.5%	8.0%	6.9%
40-44	84.6%	82.7%	86.5%	78.5%	75.5%	81.6%	7.2%	8.6%	5.7%
45-49	84.2%	83.5%	84.9%	78.9%	77.7%	80.1%	6.3%	6.9%	5.7%
50-54	79.4%	79.4%	79.4%	73.5%	72.7%	74.2%	7.4%	8.4%	6.6%
55-59	69.0%	72.9%	65.3%	62.7%	65.9%	59.6%	9.1%	9.5%	8.8%
60-64	37.6%	51.7%	24.0%	34.7%	47.3%	22.7%	7.6%	8.6%	5.7%
65+	1.0%	1.5%	0.5%	0.9%	1.5%	0.5%	3.6%	3.3%	4.3%

Извор: пресметки на авторот врз основа на податоците на ДЗС, Попис 2021 година

Состојба со активноста меѓу возрасни групи и пол:

- Стапките на активност го претставуваат делот од населението во секоја возрасна група што е вработена или невработена т.е. ангажирана во некоја форма на активност поврзана со вработувањето. Стапката на активност во општината изнесува 52.3 %. Јазот помеѓу мажите и жените кај активноста е изнесува 5.2 п.п.. Жените имаат помала стапка на активност од 49.8%.
- Стапката на активност е највисока кај лицата на возраст од 40-44 години, достигнувајќи 84.6%, постепено опаѓајќи за повозрасните лица на возраст над 55 години.
- Поединците на возраст од 15-19 години имаат најниска стапка на активност од 10,2%, што го одразува нивното пониско учество во работната сила поради образование или други фактори.
- Јазот помеѓу мажите и жените континуирано се зголемува кај возрасните групи над 50 години и го достигнува својот максимум кај возрасната група 60-64 години и изнесува 27.7 п.п..
- Јазот помеѓу мажите и жените постои и кај возрасната група 20-24 години најверојатно поради поголемата вклученост на жените во високото образование.

Состојба со вработеноста меѓу возрасни групи и пол:

- Стапките на вработеност го претставуваат процентот на поединци во секоја возрасна група кои се вработени (формално и неформално). Стапката на вработеност во општината изнесува 47.6%. Јазот помеѓу мажите и жените кај вработеноста изнесува 3.8 п.п..
- Стапките на вработеност континуирано се зголемува, при што највисоката стапка е забележана кај лицата на возраст од 45-49 години од 78,9%.
- Возрасната група од 15 до 19 години има најниска стапка на вработеност од 7,1%, што одразува значителен дел од оваа возрасна група се во образование или обука.

- Стапките на вработеност постепено се намалуваат со возраста по 50 години, како одраз на општата шема на пензионирање и намаленото учество на работната сила меѓу повозрасните групи.
- Јазот помеѓу мажите и жените е во линија со јазот во активноста и истиот се зголемува кај лицата над 55 години и го достигнува својот максимум кај возрасната група 60-64 години кога изнесува 24.6 п.п.. Исто така, постои јаз и кај возрасната група 20-24 години поради помалата стапка активност кај жените.
- Намалување на стапката на вработеност на жените над 55 години се должи пред се поради намалената активност кај жените.

Во однос на вработените по занимања може да се забележи дека најголем број на вработени има во Занимања за неиндустриски начин на работа во производството.

Табела 18: Вработени според занимање по пол и структура за 2021 година

	Вкупно	Мажи	Жени	Структура вкупно	Структура мажи	Структура жени
Вработени според занимање - ВКУПНО	18,134	9,269	8,865	100%	100%	100%
Воени занимања	229	217	12	1%	2%	0%
Членови на законодавни и извршни тела, државни функционери, раководни државни службеници, дипломати и директори	998	687	311	6%	7%	4%
Стручњаци и научници	3,151	1,226	1,925	17%	13%	22%
Техничари и сродни работници	1,953	952	1,001	11%	10%	11%
Службеници	891	521	370	5%	6%	4%
Работници во услужни дејности и продажба	2,282	1,302	980	13%	14%	11%
Стручни работници во земјоделството, шумарството, рибарството и ловот	125	90	35	1%	1%	0%
Занимања за неиндустриски начин на работа во производството	4,162	1,413	2,749	23%	15%	31%
Ракувачи и составувачи на машини и постројки	1,431	978	453	8%	11%	5%
Елементарни занимања	2,446	1,634	812	13%	18%	9%
Непознато занимање	466	249	217	3%	3%	2%

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година

Состојба со невработеноста меѓу возрасни групи и пол:

- Стапките на невработеност го претставуваат процентот на поединци кои активно бараат вработување, но моментално се невработени во секоја возрасна група. Начинот на барање на работа не е ограничен само на барање на работа преку Агенцијата за вработување и може да вклучува и други начини на барање на работа како барање преку пријатели и познаници, пуштање на апликации за вработување директно кај работодавач и др. Стапката на невработеност во општината изнесува 8.9%.
- Највисоки стапки на невработеност се забележани кај помладите лица на возраст од 15-19 и 20-24 години, кои изнесуваат 30,3% и 16,3%, соодветно. Ова е показател за предизвиците

со кои се соочуваат овие возрасни групи во обезбедувањето вработување пред се поради спората трансформација од школо на работа.

- Стапките на невработеност се намалуваат со возраста до возрасната група од 45-49 години, каде што стапката значително се намалува на 6,3%. Над 50 години, стапките на невработеност имаат тенденција повторно да се зголемуваат.
- Во однос на највисокиот степен на школска подготовка може да се забележи дека најголем број на невработени има со средно образование.

Табела 19: Број на невработени според највисок степен на школска подготовка за 2021 година

Највисок степен на школска подготовка	Вкупно	Мажи	Жени
Вкупно	1,777	1,003	774
Без образование	49	27	22
Незавршено основно образование	82	45	37
Основно образование	361	214	147
Средно образование	950	579	371
Високо образование	298	124	174
Магистратура	33	11	22
Докторат	4	3	1

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година

Економски аспект

На ниво на општина, економската анализа служи како витална алатка за разбирање и подобрување на локалната економска динамика. Со искористување на податоците за деловните субјекти, угостителските и сместувачките капацитети и земјоделските сектори, оваа анализа има за цел да ја разоткрие економската активност. Таквите информации ја формираат основата за информирани одлуки за политики, стратешко планирање и поттикнување одржлив развој.

Во општина Штип во 2020 година има 1,854 активни деловни субјекти. Најголем дел од нив се микро деловни субјекти и истите изнесуваат 60% од вкупниот број на деловни субјекти. Малите деловни субјекти изнесуваат 37%, а средните 2% од вкупниот број на деловни субјекти. Во општината има 20 големи претпријатија со повеќе од 250 вработени.

Табела 20: Активни деловни субјекти по големина, состојба 31 декември

Година	Вкупно	Микро	Мали	Средни	Големи
2011	1,817	1,058	739	17	3
2012	1,840	1,207	608	17	8
2013	1,828	1,182	610	23	13
2014	1,788	1,147	596	29	16
2015	1,787	1,129	614	23	21
2016	1,814	1,146	622	26	20
2017	1,806	1,131	628	28	19
2018	1,839	1,147	643	30	19
2019	1,927	1,204	664	38	21
2020	1,854	1,104	691	39	20

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Гледано од 2011 година до 2020 година има мало зголемување на вкупниот број на деловни субјекти. Во анализираниот период (по големина на деловен субјект) има зголемување кај бројот на средните деловни субјекти од 17 на 39, и кај големите деловни субјекти од 3 на 20.

Во однос на структурата на деловните субјекти по големина во општината може да се забележи дека има промени на зголемување на учеството на средните деловни субјекти од 0.9% на 2.1% и зголемување на учеството бројот на големите од 0.2% на 1.1%

Анализирано по сектори на дејност најголем број на деловни субјекти во 2021 година има во секторот Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли по што следува Преработувачката индустрија. Овие сектори ги опфаќаат 46% од вкупниот број на деловни субјекти.

Во 2021 година во однос на 2011 година најголемо зголемување има на бројот на деловни субјекти во секторот Стручни, научни и технички дејности од 122 на 180 деловни субјекти. Најголем пад има во секторот Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли.

Табела 21: Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев.2, состојба 31 декември

Година	2011	2016	2021	Разлика во 2021 во однос на 2011 година	Структура 2011	Структура 2021
Вкупно	1,817	1,814	1,783	-34	100%	100%
А Земјоделство, шумарство и рибарство	82	78	74	-8	5%	4%
Б Рударство и вадење на камен	-	1	3			0%
В Преработувачка индустрија	290	296	287	-3	16%	16%
Г Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	1	3	7	6	0%	0%
Д Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад; санација на околината	10	9	6	-4	1%	0%
Ѓ Градежништво	75	82	95	20	4%	5%
Е Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	680	590	527	-153	37%	30%
Ж Транспорт и складирање	163	164	164	1	9%	9%
З Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	86	110	91	5	5%	5%
Ѕ Информации и комуникации	19	23	43	24	1%	2%
И Финансиски дејности и дејности на осигурување	3	5	4	1	0%	0%
Ј Дејности во врска со недвижен имот	17	25	38	21	1%	2%
К Стручни, научни и технички	122	155	180	58	7%	10%

дејности						
Л Административни и помошни услужни дејности	17	19	20	3	1%	1%
Љ Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	6	6	8	2	0%	0%
М Образование	24	32	31	7	1%	2%
Н Дејности на здравствена и социјална заштита	91	88	86	-5	5%	5%
Њ Уметност, забава и рекреација	23	26	22	-1	1%	1%
О Други услужни дејности	108	102	97	-11	6%	5%
П Дејности на домаќинствата како работодавачи	...	...	...			
Р Дејности на екстратериторијални организации и тела	...	...	...			

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Во однос на структурата на деловните субјекти по сектори на дејност во општината во 2021 година најголемо учество од 30% имаат деловните субјекти во секторот Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли, по што следи Преработувачка индустрија со 16%, Стручни, научни и технички дејности со 10% и Транспорт и складирање со 9% од вкупниот број на деловни субјекти.

Во однос на трендовите на структурата на деловните субјекти во општината може да се види дека најголемо зголемување кај учеството има кај Стручни, научни и технички дејности каде што учеството е зголемено за по 3 п.п.. Исто така, може да се забележи пад во секторот Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли за 7 п.п..

Состојба со деловните субјекти по големина и сектор:

- Во анализираниот период (по големина на деловен субјект) има зголемување кај бројот на средните деловни субјекти од 17 на 39, и кај големите деловни субјекти од 3 на 20.
- Во 2021 година најголемо зголемување во однос на 2011 година има на бројот на деловни субјекти во секторот Стручни, научни и технички дејности.
- Економскиот развој анализиран со податоците за големината и структурата на деловните субјекти има позитивен тренд затоа што се зголемува учеството на средните и големите претпријатија и се зголемува учеството на деловни субјекти во секторите кои вработуваат повисоко квалификувани работници и креираат поголема додадена вредност.

Угостителските и сместувачките капацитети се составен дел од економското ткиво на општината. Анализирањето на овие капацитети фрла светлина врз атрактивноста на регионот како туристичка дестинација, неговата способност да биде домаќин на посетители и потенцијалот за економска експанзија преку туристичката индустрија. Проценката на трендовите во овие сектори овозможува стратешки инвестиции и подобрувања за да се зајакне привлечноста на областа и кај домашните и кај меѓународните посетители.

Нема најнови статистички податоци за капацитетите во угостителството и врз основа на последните расположливи податоци од Попис на капацитетите во угостителството од 2016 година

може да се забележи дека во општината има 86 угостителски објекти со капацитет од 5,176 седишта. Истите се со површина од 9,782 м2 и вработуваат 503 лица.

Табела 22: Капацитети во угостителството, 2016 година

Општини	Угостителски објекти		Број на седишта		Површина на објектите		Број на вработени	
	број	%	број	%	m^2	%	вкупно	%
Штип	86	1.96	5 176	2.34	9 782	2.07	503	2.55

Извор: ДЗС, Попис на капацитетите во угостителството, во Република Македонија, 2016

Во однос на капацитетите за сместување може да се забележи дека има 5 угостителски објекти со 101 соба и 197 легла. Истите се со површина од 6,903 м2 и има 85 вработени лица.

Табела 23: Капацитети за сметување, 2016 година

Општина	Угостителски објекти		Број на соби		Број на легла		Површина на објектите		Број на вработени	
	број	%	број	%	број	%	m^2	%	вкупно	%
Штип	5	0.87	101	0.59	197	0.43	6 903	0.76	85	1.22

Извор: ДЗС, Попис на капацитетите во угостителството, во Република Македонија, 2016

Просечен месечен број и ноќевања на туристи во 2023 година изнесува 1,616 ноќевања од кои 57% се на странски туристи. Во општината најголем број на ноќевања имало во 2015 година. Во 2020 година се забележува пад предизвикан од пандемијата на КОВИД-19.

Табела 24: Просечен месечен број и ноќевања на домашни и странски туристи

Година	Број на туристи		Број на ноќевања		
	Домашни туристи	Странски туристи	Домашни туристи	Странски туристи	Вкупно
2013	279	295	572	768	1,340
2014	305	324	578	890	1,467
2015	270	417	735	1,095	1,830
2016	254	306	516	755	1,270
2017	258	299	524	759	1,282
2018	283	354	693	1,012	1,704
2019	264	365	571	872	1,443
2020	80	97	187	397	584
2021	96	144	263	474	737
2022	124	144	377	408	785
2023	293	359	688	928	1,616

Извор: пресметки на авторот врз основа на податоци на ДЗС, за 2023 година земени се податоците заклучно со декември 2023 година.

Состојба со туристичкиот потенцијал и туристичката инфраструктура

- Општина Штип има континуирани зголемување на бројот на туристи по 2020 година.
- Во 2023 година во однос на 2022 година забележан е позначителен раст како кај домашните така и кај странските туристи. Просечниот број на ноќевања во еден месец во 2023 година изнесува 1,616.

Земјоделскиот сектор, опфаќајќи ги површините на обработлива површина и земјоделското производство, може да игра релевантна улога во општината. Испитувањето на земјоделските

податоци го преставува придонесот за локалната економија и неговото значење во поширокиот синџир на снабдување со храна.

Вкупната земјоделска површина во општината во 2023 година е 30.880 хектари од кои 7.430 се обработлива површина т.е. 24%. Од вкупната обработлива површина 6,780 хектари т.е. 91% се ораници и бавчи, 412 лозја, 155 хектари овоштарници и 831 хектари ливади. Во однос на 2015 година има намалување на земјоделската површина пред се поради намалување на ораници и бавчи. Ораниците и бавчите се намалени за 1,095 хектари.

Табела 25: Земјоделски површини по категории на користење, во хектари, по години, според НТЕС 2013

Година	2015	2019	2023
Земјоделска површина	32,208	32,411	30,880
Вкупна обработлива површина	8,541	8,730	7,430
Ораници и бавчи	7,875	8,068	6,780
Овоштарници	163	171	155
Лозја	395	373	412
Ливади	108	118	83
Пасишта	23,661	23,675	23,399

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Во општината најголемо е производството има на јачмен со 4,958 тони, по што следуваат пченица со 2,848 тони, и бостан со 1,749 тони годишно производство. Во однос на 2015 година може да се забележи најголемо намалување кај бостанот за 1,392 тони, и кај луцерката за 1,736 тони. Најголемо зголемување се забележува кај јачменот 2,582 тони и кај пченицата за 570 тони.

Табела 26: Засеани површини и производство на посеви, по години, според НТЕС 2013

	Засеана површина во хектари			Вкупно производство во тони		
Година	2015	2019	2023	2015	2019	2023
Пченица	1,196	1,367	1,258	2,278	3,737	2,848
Рж	21	137	59	30	271	106
Јачмен	1,652	2,084	1,818	2,376	5,717	4,958
Овес	25	29	42	36	62	68
Пченка	542	225	257	1,619	996	1,283
Ориз	-	300	-	-	1,800	-
Сончоглед	30	47	-	45	21	-
Тутун	40	86	34	72	183	77
Компири	67	38	28	945	501	217
Кромид	45	30	32	193	244	213
Лук	8	5	8	21	2	2
Грав-главен посев	49	36	19	26	41	18
Грашок-зрно	18	13	2	27	5	6
Леќа	4	-	-	3	-	-
Зелка	12	34	35	154	165	94
Домати	108	121	126	1,473	1,552	1,359
Пиперки	34	44	29	115	175	150
Краставици	8	14	8	55	30	9
Бостан	221	321	234	3,140	3,832	1,748
Детелина	35	228	237	209	1,256	986

Луцерка	437	389	271	2,988	2,103	1,252
Граор	7	-	10	18	-	15
Добиточен грашок	1	25	30	6	135	155
Крмна пченка	45	115	105	820	962	509
Добиточна репка	5	87	72	23	573	386

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Во однос на бројот на овошни стебла и производство на овошје во општината најмногу се произведуваат вишни. Во однос на 2015 година најголем раст бележи производството на вишни со зголемување за 382 тони. Најголем пад бележи производството на сливи со пад од 48 тона.

Табела 27: Број на овошни стебла и производство на овошје, по години, според НТЕС 2013

	Вкупен број на стебла			Вкупно производство во тони		
Година	2015	2019	2023	2015	2019	2023
Цреши	4,935	4,707	3,942	24	94	45
Вишни	58,830	78,980	58,042	257	673	585
Кајсии	2,270	2,824	2,283	10	69	28
Дуњи	550	490	345	8	9	4
Јаболка	2,090	2,075	2,669	37	72	38
Круши	2,070	1,980	1,788	34	49	23
Сливи	11,884	12,560	9,357	135	294	87

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Состојба со земјоделските ресурси и производи:

- Вкупната земјоделска површина во општината во 2023 година е 30.880 хектари од кои 7.430 се обработлива површина т.е. 24%. Од вкупната обработлива површина 6,780 хектари т.е. 91% се ораници и бавчи. Во однос на 2015 година има намалување на земјоделската површина пред се поради намалување на ораници и бавчи.
- Во општината најголемо е производството има на јачмен, по што следуваат пченица и бостан. Во однос на 2015 година може да се забележи најголемо намалување кај бостанот, а најголемо зголемување кај јачменот. Во однос на бројот на овошни стебла и производство на овошје во општината најмногу се произведуваат вишни.

Образование

На територијата на Општина Штип има 5 основни училишта со 8 подрачни училишта, 5 средни училишта и Универзитетот Гоце Делчев-Штип. Исто така, општината располага со 2 детски градинки.

Основни училишта:

- ООУ „Ванчо Прќе" – Со запишани 1213 ученици распределени во 72 паралелки во редовна настава и 34 ученици во посебните паралелки. За паралелките со помал број на ученици е побарана согласност од Министерството за образование и наука. Наставата се изведува на македонски јазик, а од странските јазици се изучуваат Англиски јазик од 1-во до 9-то одд., Германски јазик и Француски јазик од 6-то до 9-то одделение.

- ООУ „Тошо Арсов“ - Училиштето располага со училишен двор со површина од 12792 m2, спортска сала и две надворешни спортски игралишта со површина од 210 m2.
- ООУ „Гоце Делчев“ - ООУ „Гоце Делчев“ Штип располага со 17 училници, 1 кабинет по информатика, сала за физичко образование со спортски терен, училишна библиотека, простории за наставниот, раководниот и стручниот кадар и училишниот двор хортикултурно третиран и ограден. Во состав на ООУ работат и две подрачни училишта во населба Три Чешми и село Шашаварлија.
- ООУ „Димитар Влахов“ – Училиштето располага со двор со површина од речиси 4000м2 како и спортски игралишта за ракомет, мал фудбал и кошарка на кои исто така се изведува настава по физичко образование. Редовната настава во училиште се организира во 2 смени и тоа „А“ смена и „Б“ смена.
- ООУ „Славејко Арсов“ Штип – запишани 328 ученици, со 11 училници, 30 наставници и 20 предмети. Училиштето работи во две смени, I и III одд. и една предучилишна група во А смена II и IV одд. и една предучилишна група во Б смена.

Средни училишта:

- ДЕМУ „Коле Нехтенин, “за 5 профили од електро-техничката струка, 7 профили од машинската струка и 1 профил од угостителско-туристичка струка.
- СОУ „Димитар Мирасчиев “, за 7 образовни профили, 5 профили на техничари од текстилна струка и 2 профила на техничари за индустријата за чевли.
- СОУ „Јане Сандански “за профили од медицинската струка.
- ДМУЦ „Сергеј Михајлов “, државен музички училиштен центар.
- ДСУ „Искра “, државно средно училиште за образование и рехабилитација за профили од машинска, земјоделска, графичка и текстилна струка.

Штип исто така е универзитетски град и има еден универзитет со 7 факултети и 3 академии, кои се продуцираат кадри за целата држава.

Табела 28: Вкупно резидентно население на возраст од 15+ години според степен на образование и пол

Степен на образование	Вкупно	Мажи	Жени	Структура Вкупно	Структура мажи	Структура жени
Вкупно	38062	18693	19369	100%	100%	100%
Без образование	552	235	317	1.45%	1.26%	1.64%
Незавршено основно образование	929	349	580	2.44%	1.87%	2.99%
Основно образование	7602	3349	4253	19.97%	17.92%	21.96%
Средно образование	18765	10172	8593	49.30%	54.42%	44.36%
Високо образование	7878	3478	4400	20.70%	18.61%	22.72%
Магистратура	708	279	429	1.86%	1.49%	2.21%
Докторат	175	78	97	0.46%	0.42%	0.50%
Непознато	1453	753	700	3.82%	4.03%	3.61%

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци од Пописот од 2021 година

Образовната структура на населението во општина Штип е прикажана во претходната табела. Од податоците за образовната структура на населението може да се забележи дека со незавршено основно образование се вкупно 929 жители или 2.44%, со основно образование се вкупно 7,602 жители или 19.97%, со средно образование се вкупно 18,765 жители или 49.30%, со

високо образование се 7,878 жители или 20.70% од вкупното резидентно население на возраст од 15+ години. Со незначителен дел во вкупниот процент учествуваат жителите кои имаат завршено магистерски студии (708 жители) и докторат (175 жители). Евидентно е дека постои висок степен на средно образование, со 49.30% од жителите кои имаат средно образование, а 20.70% имаат завршено високо образование или повисок степен на образование. Мал дел од населението има незавршено основно образование (2.44%) и без образование (1.45%).

Табела 29: Ученици во основни училишта по пол и учебна година

Учебна година	Вкупно	Ученички	Ученици	Разлика на број на ученици во однос на претходната година во проценти	Процент на ученички во вкупниот број на ученици
2012/2013	4147	2017	2130		49%
2013/2014	4064	1984	2080	-2.00%	49%
2014/2015	4049	1980	2069	-0.37%	49%
2015/2016	4001	1930	2071	-1.19%	48%
2016/2017	4189	2018	2171	4.70%	48%
2017/2018	4108	1965	2143	-1.93%	48%
2018/2019	4061	1941	2120	-1.14%	48%
2019/2020	4016	1917	2099	-1.11%	48%
2020/2021	3991	1907	2084	-0.62%	48%
2021/2022	3903	1866	2037	-2.20%	48%
2022/2023	3855	1833	2022	-1.23%	48%

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Во табелата се прикажани податоци за бројот на ученици во основни училишта по пол и учебна година во општина Штип. Од податоците може да се забележи дека бројот на ученици варира низ годините, со значителни зголемувања и намалувања во одредени периоди. Во учебната 2022/2023 година, во споредба со учебната 2012/2013 година, бројот на ученици се намалил за 292 ученици, што претставува намалување од 7.04%. Процентот на ученички во вкупниот број на ученици покажува стабилност, со просечен процент од околу 48-49%. Во последната учебна година (2022/2023), бројот на ученички изнесува 1,833, што претставува 48% од вкупниот број на ученици. Ова укажува на релативно рамноправна застапеност на ученичките во основните училишта во општината.

Табела 30: Ученици во средни училишта, по пол и учебна година во општина Штип

Учебна година	Вкупно	Ученички	Ученици	Разлика година по година во %	% на ученички
2012/2013	2794	1364	1430		51%
2013/2014	2710	1303	1407	-3.01%	52%
2014/2015	2705	1359	1346	-0.18%	50%
2015/2016	2635	1317	1318	-2.59%	50%
2016/2017	2493	1280	1213	-5.39%	49%
2017/2018	2443	1243	1200	-2.01%	49%
2018/2019	2424	1250	1174	-0.78%	48%
2019/2020	2361	1197	1164	-2.60%	49%
2020/2021	2446	1235	1211	3.60%	50%

2021/2022	2371	1174	1197	-3.07%	50%
2022/2023	2191	1080	1111	-7.59%	51%

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Податоците во табелата за ученици во средни училишта ни даваат приказ на бројот на ученици во средни училишта по пол и учебна година во општина Штип.

Согласно податоците, бројот на ученици константно се намалува низ годините. Во учебната 2022/2023 година, во споредба со учебната 2012/2013 година, бројот на ученици се намалил за 603 ученици, што претставува намалување од 21.59%.

Процентот на ученички во вкупниот број на ученици покажува стабилност, со просечен процент од околу 49-51%. Во последната учебна година (2022/2023), бројот на ученички изнесува 1,080, што претставува 51% од вкупниот број на ученици. Ова укажува на релативно рамноправна застапеност на ученичките во средните училишта во општината.

Табела 31: Дипломирани студенти според степенот на студии, пол и според местото на постојано живеење, по години

2016											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
195	83	112	8	3	5	167	77	90	20	3	17
2017											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
235	91	144	14	2	12	218	88	130	3	1	2
2018											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
151	58	93	-	-	-	124	54	70	27	4	23
2019											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
155	61	94	12	2	10	124	56	68	19	3	16
2020											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
136	42	94	15	6	9	119	36	83	2	-	2
2021											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
192	72	120	14	6	8	175	65	110	3	1	2
2022											
Вкупно			Стручни студии			Академски универзитетски студии			Интегрирани студии		
Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени

239	109	130	17	5	12	220	104	116	2	-	2

Извор: Државен завод за статистика, МакСтат база на податоци

Во табелата е даден приказ на бројот на жители на општина Штип кои се дипломирани студенти, класифицирани според степенот на студии и според родова структура по години. Од податоците се гледа дека најголем интерес има за академски универзитетски студии, каде студираат најголем број студенти. Во 2016 година, 167 студенти (85.6% од вкупниот број дипломирани студенти) завршиле академски универзитетски студии. Слично, во 2022 година, 220 студенти (92.05%) го завршиле истиот степен на студии. Во однос на бројот на студенти, истиот варира низ годините. Најголем број дипломирани студенти имало во 2022 година (239 студенти), додека најмал број имало во 2020 година (136 студенти). Процентот на жени дипломирани студенти е значителен, со стабилна застапеност низ годините, што укажува на добрата родова рамноправност во високото образование во општина Штип.

Социјална заштита

Во однос на социјалната политика, Општина Штип соработува со ЈУ МЦСР во чиј состав влегуваат Дневниот центар за деца со посебни потреби, Дневниот центар за деца со аутизам и Мал групен дом во кој се сместени деца без родители и родителска грижа на возраст од три до осумнаесет години.

Општината има изработени документи за социјална, детска и здравствена заштита и тоа: Програма за активностите на Општина Штип од областа на социјалната, здравствената и детската заштита; Локален акциски план за лица со инвалидитет; Локален акциски план за Роми од областа на вработување, домување, образование, здравство и жена Ромка.

Во рамки на Програмата за остварување на социјалната, детската и здравствената заштита во Општина Штип активностите се поделени во седум ставки и тоа:

- Доделување на еднократна парична помош
- Превентивна социјална и здравствена заштита
- Детска заштита
- Социјална заштита на стари лица
- Социјална заштита на лица со посебни потреби
- Намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост
- Реализирање и поддршка на други и дополнителни (непланирани) активности, проекти и мерки

Програмата предвидува соработка со надлежниот Меѓуопштински центар за социјална работа, односно со Министерството за труд и социјална политика, Агенција за вработување на РМ преку Центарот за вработување, Министерството за здравство и сите други министерства со кои ќе биде потребно да се соработува, приватниот сектор и невладините организации. За целосна имплементација на Програмата за социјална, детска и здравствена заштита на Општина Штип за 2023 година биле предвидени 5.668.000,00 денари.

Табела 32: Вид на право на користење на средства на социјална заштита

Бр.	Вид на право на користење на средства на социјална заштита	Предмети 2023 година
1.	Гарантирана минимална помош	807

2.	Надоместок заради попреченост	273
3.	Посебен додаток	163
4.	Додаток за деца	438
5.	Првородено дете	274
6.	Родителски додаток за трето и четврто дете	368
7.	Надоместок за попреченост	292
8.	Надоместок за плата за скратено работно време	17
9.	Социјална сигурност на стари лица	147
10.	Еднократна парична помош	168
11.	Надоместок за помош и нега на друго лице	1532
12.	Образовен додаток	361
13.	Здравствена заштита	108
14.	Паричен надоместок за студирање	4
15.	Цивилна инвалидна	2

Извор: Центар за социјални работи на РСМ

Еколошка анализа и Анализа на Заштита и безбедност на граѓаните во општина Штип

Подрачјето на Штип има претежно планинска и ридска местоположба. Се карактеризира со умерено – континентална клима со одредено влијание на изменета медитеранска клима. Просечната годишна температура е 12,9 степени целзиусови. Највисоки температури се измерени во август а најниски во јануари. Ветровите дуваат преку целата година. Од 365 дена во годината, во Штип 270 дена има струење. Ваквата состојба резултира со претежно чист воздух. Во последните две години шпански, словенечки, италијански и канадски фирми пројавија интерес за искористување на ветрот преку изготвување на поле со ветерници за производство на енергија.

Воздух

Во општина Штип, нема мерна станица за квалитет на амбиенталниот воздух, но има развиен мерен систем во рамки на Универзитетот Гоце Делчев и лабораторијата Амбикон. Лабораторијата АМБИКОН во рамките на Факултетот за природни и технички науки располага со опрема за контрола на квалитативните и квантитативните параметри на амбиентниот воздух и за анализа и испитување на морфолошки и хемиски состав на материјали. Лабораторијата спаѓа во реномираните лаборатории кои се акредитирани по европски стандарди од Институтот за акредитација на Република Македонија.

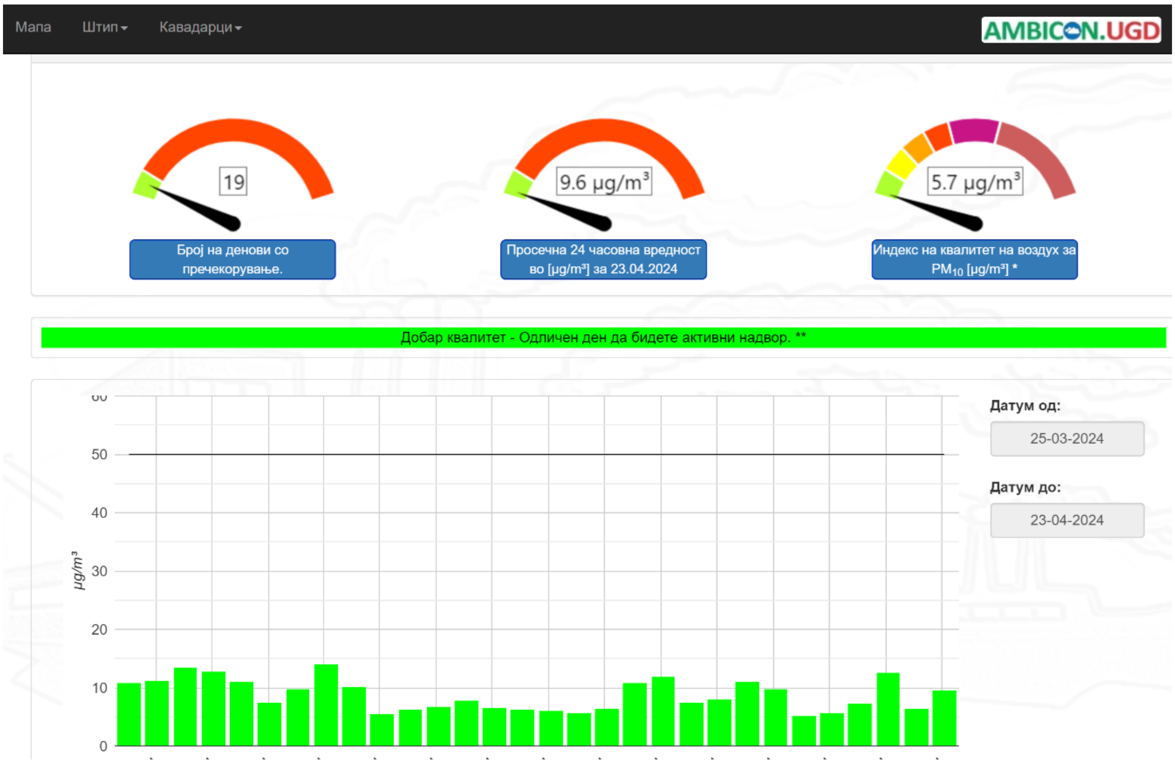

Вода

Водоснабдувањето на град Штип се врши со преработена ултрафилтрирана вода од ХС „Злетовица“.

Филтер станицата се наога на околу 3 км Североисточно од градот Штип на надморска височона од 381,5-кота на дно.

Таа е изградена да врши третман на :

1. Постојниот каптажен систем со краен капацитет од 500 l/s.
2. Површински води со краен капацитет од 500 l/s.

Новоизградениот објект за преработка на вода, односно за ултрафилтрација на површинска вода од ХС„Злетовица“ е сместен до веќе постоечкиот објект и има номинален капацитет од 300 l/s.

На ден 31.01.2022 извршено е примопредавање на новоизградениот објект за преработка на вода – ултрафилтрација на ЈП „Исар” Штип од страна на Општина Штип,

Од 16.02.2022г до 20.02.2022 г. пуштен е комбиниран систем на водоснабдување и тоа преработена ултрафилтрирана вода од ХС „Злетовица“ и преработена вода од бунарски систем.

Истовремено во тој период извршени се анализи на вода на излез од Филтер станица и водоводната мрежа и по добивање на три последователни резултати од овластената институиција Центар за Јавно Здравје Штип, направен е увид од инспекторите од Агенција за храна и ветеринарство и направен е записник во кој е констатирано дека водата е исправна и одговара согласно правилникот за безбедност на вода (сл.весник 183/2018).

Заклучно со 24.03.2022г. вршено е испорака на вода од комбиниран систем на водоснабдување и од 24.03.2022 г. исклучен е бунарскиот систем и водоснабдувањето на град Штип се врши само со преработена ултрафилтрирана вода од ХС „Злетовица“.

Од ставање во функција на системот за преработка на површинската вода континуирано во текот на годината се врши тековно следење на технолошкиот процес, работата на опремата и квалитетот на водата преку следење и евиденција на параметрите на скада системот.

Технологијата на подготовка на вода за пиење е мембранска надпритисочна ултрафилтрација со вертикални модули, кои се сместени во поединечни единици или рамки.

Технолошкиот процес на ултрафилтрација работи автономно но може да се управува или сервисира преку SCADA системот. Системот и индивидуалните подсистеми се управуваат преку PLC.

Апликативниот софтвер е направен на начин да Филтер станицата и сите процесни чекори автоматски се извршуваат, вклучително и автоматско прилагодување на станицата во случај на променлив режим на работа во поглед на количество на вода и квалитет на сирова вода.

Сите измерени податоци и електрична опрема се визуелизираат во SCADA системот и се архивираат. Отстапувањата во работењето се означени како аларм, што може да значи или запирање на постројката или предупредување

Филтер станицата има резервоар со капацитет од 2320 $м^3$ од кои 1740 $м^3$ се за водоснабдување а останатиот дел се користи за одвивање на технолошкиот процес за обработка

на вода. На влез и на излез од Филтер станицата има инсталирано мерачи на проток, со кои се евидентира влез на сирова вода и излез на преработена вода.

- Магистралниот цевковод 1 е со должина од 4,9 км и ги снабдува со вода двата резервоара :Каракуш и Шардаван-Баши.

- Магистралниот цевковод 2 ги поврзува Пречистителната станица и ППС„Баби“ и преку истиот се снабдува со вода левиот дел на град Штип и Технолошко индустриската развојна зона.

Дистрибутивната мрежа е со должина од околу 127 км.

Снабдувањето на град Штип и околните населени места кои се приклучени на системот за водоснабдување се врши во најголем дел гравитационо. Деловите од градот кои се на повисока кота се снабдуваат со вода преку 4 препумпни станици.

Според пописот од 2021 г. во Општина Штип живеат 44.866 жители, град Штип има 43.000 жители. На системот за водоснабдување се приклучени 96% од населението а на системот за одведување на отпадни води 97%. Системот за водоснабдување опслужува 15.000 корисници или 43.000 жители.

Како еден од главните проблеми е процентот на ненаплатена вода кој се движи околу 60%.Во овој процент спаѓаат:

Технички загуби (физички загуби на водоводниот систем):

- Прелевање на вода во резервоарите
- Истекување на вода од магистралниот и дистрибутивниот систем
- Истекување на вода во пумпни станици
- Истекување на вода на арматурите(спoеви,затварачи,дефекти од корозија)
- Административни загуби
- Нелегална потрошувачка (илегални и нерегистрирани потрошувачи)
- Грешка во мерење заради неисправни водомери.

Редовно се врши поправка на настанатите дефекти. ЈП„Исар“ –Штип управува и со локални системи за водоснабдување кои ги снабдуваат :с.Драгоево, с.Долани, с.Селце, с.Лакавица, с.Балталија, с.Шашаварлија.

Систем за водоснаб дување	Број на жители	Годишно производство на вода во	Потрошувачка на енергија при производство на вода за пиење	Специфична потрошувачка на водата за пиење	Процент на вода за која не се плаќа надомест
		(m^3)	(kWh)	[kWh/(m^3)]	(%)
2020	43000	5.673.550	7.436.096	1.311	59.69 %
2021	43000	5.673.520	7.581.338	1,336	59,75 %
2022	43000	5.305.700	2.692.191	0.507	58,93 %

Од приложените податоци се гледа дека со преминување од Бунарскиот систем за снабдување со вода за пиење, на снабдување со површинска вода од ХС„Злетовица“ и пуштање

во функција на новоизградениот објект за преработка на вода, кој врши ултрафилтрација на површинска вода од ХС„Злетовица“, потрошувачката на енергија при производство на вода за пиење е намалена за околу 70 %.

Сѐ уште како проблем останува големата разлика помеѓу произведена вода и наплатена вода, односно процентот на вода за кој не се плаќа надомест, истиот е 58,93%.

Со воведување на далечинска контрола – SKADA систем за контрола ниво на вода во резервоарите и контрола на истекување на вода во препумпните станици би се намалило истекувањето на чиста вода со што би се намалил процентот на загуби за околу 10%.

Ако со SKADA систем за контрола се опфатат магистралните цевководи и дистрибутивниот систем со нивните арматури ќе се направи заштеда уште од околу 10%.

Ако се направи намалување на загубите на годишно ниво од 1%, за 3(три) години загубите ќе се сведат на околу 56 %, односно ќе се направи заштеда околу 93.812 m^3 или изразено во kWh околу 47.562 kWh ел.енергија.

Отпадни води

Канализациониот систем на град Штип се состои од канализациона мрежа и колекторски систем канализационата мрежа е со должина од 97,7 км. На канализационата мрежа се приклучени: град Штип, Три Чешми и нас. Брегалничка. Во населбите Балканска и Чардаклија е изведена канализациона мрежа и заеднички колекторски систем кој не е приклучен на колекторскиот систем а во с. Караорман е во тек изградба на канализациона мрежа. Канализационата мрежа е изградена од различни материјали:

- Керамички 21%
- Пластични PVC материјали 23%
- Армирано бетонски 24%
- Азбест цементни 32%

Колекторскиот систем е со вкупно должина од 13.2 км, почнува од Три Чешми. Отпадните води завршуваат директно во р. Брегалница во месноста викана Калимерово. Со ДУП е предвидена изградба на Пречистителна станица. 93% од населението на град Штип е приклучено на канализационата мрежа.

Отпад

ЈКП „Исар” врши услуга во сервисното подрачје на одговорност на територијата на град Штип и 6 населени места на територијата на Општина Штип: Три Чешми, Брегалничка, Балканска, Чардаклија, Караорман, Селце, Драгоево и Лакавица. Според последниот попис од 2021г. на територијата на општина Штип се попишани 47.214 жители а резидентото население изнесува 44.866 жители.

Собирањето на комуналниот цврст и технолошки отпад се врши на 14.300 домаќинства и 1380 правни субјекти и јавни институции. Собирањето на комуналниот цврст и технолошки отпад ќе се врши во специјални садови и тоа:

- 5 контејнери со запремнина од 1,1м3 распоредени во централното градско подрачје
- 205 контејнери со запремнина од 5м3 распоредени на територијата на град Штип и во индустриската зона
- Канти за смет од 80л распоредени на физичките лица.

Депонирањето на отпадот се врши на градската депонија за комунален цврст отпад која се наоѓа во месноста Трештена скала. Во согласност со оперативниот план на ЈП Исар – Штип за добивање на А интегрирана еколошка дозвола за 2009 година.

Во однос на отпад кој е хартија или ПЕТ амбалажа истата се селектира, балира и пресува во собирниот центар на ЈП „Исар“, по што се продава на овластени постапувачи.

Природни убавини

Во општина Штип, може да се издвојат неколку пророни обележја кои се погодни и за развој на туризмот:

- Реките Брегалница и Отиње
- Термалната вода Кежовица

Зеленило

ЈП „Исар”- Штип преку Сектор - Паркови и зеленило ја извршува дејноста уредување и одржување на паркови, зелени и рекреациони површини и одржување на спортски објекти. Јавните градски паркови, дрвореди, скверови, тревници, цветни површини, излетнички места и приградски пошумени реони и појаси се групирани во 11 реони и тоа:

Табела 33: Јавни градски паркови, дрвореди, скверови, тревници, цветни површини, излетнички места и приградски пошумени реони и појаси по реони

Реон	Површина (m^2)
Бриони	38.900
Центар	14.884
Дујле	30.813
Пребег	2.770
Исар	12.550
Баби	14.284
Суитлак	20.000
Караорман	270
Автокоманда	754
Сењак	2.160
Дузлак	2.000

Извор: општина Штип

Во плановите на општината се предвидуваат 10.000 нови метри квадратни зелена површина.

Дополнително, во функција на заштита на населението, спаѓа и делот за уредување на речното корито. Во рамки на своите ингеренции, ЈП ИСАР – Штип, реализира неколку активности, и тоа:

- Одржување на кеј на река Брегалница
    - се однесува за вкупна зелена површина за одржување на кејот на р. Брегалница (15.200 m^2) на потег од мост Ново Село до мост 8 Ноември и од мост 8 Ноември до станбени згради на Булевар ЈНА;
- Одржување на кеј на река Отиња
    - Вкупната површина на зеленилото во мајор коритото на река Отиња е 22.500 м2 (од Седум кули до мост кај детска градинка во Ново Село);

Влијание на локалната економија врз животната средина

Табела 34: Преглед на субјекти на територија на општина Штип со А и Б еколошка дозвола

Носител на дозвола	Тип дозвола	Област
МИНОЛ ДООЕЛ Штип	А	Инсталации за депонирање, рециклирање и/или согорување на опасниот отпад, со капацитет над 10 t/ден
Ј.П. Македонија пат Скопје, асфалтна база Штип	А	Стационарни асфалтни бази
Коле Транс Инженеринг - Штип	А	Стационарни асфалтни бази
Живино – Пром ДОО Штип	А	Живинарство и свињарство
Синохидро Корпорејшн лимитед Пекинг-Подружница Скопје, Асфалтна база Штип	А	Стационарни асфалтни бази
ДПТУ Ескаватори МК ДООЕЛ увоз-извоз Скопје, подружница Штип	А	Стационарни асфалтни бази
ТД ИГМ Џумајлија ДОО с. Сарамзалино, Лозово – Штип	А	Керамички производи
ПЕЛАГОНИЈА – ИНЖЕНЕРИНГ ДОО	Б	Производство за стакло и стаклени производи (бетонска база)
ДОО “Варади, Никола и други” - Штип	Б	с. Крупиште вон Штип
Сега е ДИО - ИН	Б	свињарство
Бетонска база АД БЕТОН Штип	Б	бетонска база
Геотехника ДООЕЛ Скопје, м.в Ежево Брдо Штип	Б	каменолом
ВИТАМИНКА ПРИЛЕП	Б	масло за јадење
ДПТ Бау Инженеринг ДООЕЛ Штип	Б	бетонска база и сепарација
Гаја Солушн ДОО Штип	Б	Инсталации за депонирање,

		рециклирање и/или согорување на опасниот отпад,
Друштво за производство, трговија, угостителство, сообраќај и услуги “САНС - АГ” увоз-извоз ДООЕЛ Штип	Б	Пиролиза со дозвола која истекува
Друштво за производство, трговија и услуги “ККШ - ТЕКСТИЛ” ДОО увоз-извоз Скопје – П . Перална за готови текстилни производство Штип	Б	Боење, белење и миење на ткаенини
Друштво за производство, трговија и услуги “ДИЈО - ИН” ДОО Штип, свињарска фарма	Б	Свињарство
Прехранбена индустрија “ВИТАМИНКА” АД Прилеп, п ружница Фабрика 3- Штип фабрика за масло за јадење	Б	Други дејности
Инсталација за собирање и рециклирање на производ и пластика “КРИПЛАС” ДООЕЛ Штип	Б	Инсталации за депонирање, рециклирање (нема согорување на опасниот отпад)
Друштво за производство, трговија и услуги В.И.Т ДООЕЛ Штип Погон за боење и перење на текстил	Б	Боење и перење на текстил
Трговско друштво за производство и промет “ПЕБО” ДОО Штип свињарска фарма с. Чардаклија	Б	Свињарство

Извор: општина Штип

Енергетска ефикасност, обновливи извори

Табела 35: Енергетски објекти во општината

Штип	Тип на централа	Деловен субјект	снага
	фотоволтаична електроцентрала	ДПТУМАВИСДООШтип	0,25
	фотоволтаична електроцентрала	ДПТЕКОМАДооШтип	0,777
	фотонапонскаелектр о централа	Друштвозатрговија,производствои услуги ЛАРС ДООЕЛ Штип	0,266
	фотонапонскаелектр о централа	Друштвозатрговија,производствои услуги ЛАРС ДООЕЛ Штип	0,00398
	фотонапонскаелектр о централа	Друштвозатрговија,производствои услуги ЛАРС ДООЕЛ Штип	0,09315
	фотоволтаична електроцентрала	ДПТУВИЕДооел Штип	0,1745
	фотоволтаична електроцентрала	ДПТСтелИмпексДООЕЛШтип	0,148885

Извор: општина Штип

Табела 36: Сектор води потрошувачка

Систем за водоснабдување	Број на жители	Годишно производство на вода во	Потрошувачка на енергија при производство на вода за пиење	Специфична потрошувачка на водата за пиење	Процент на вода за која не се плаќа надомест
		(m³)	(kWh)	[kWh/(m³)]	(%)
2020	43000	5.673.550	7.436.096	1.311	59.69 %
2021	43000	5.673.520	7.581.338	1,336	59,75 %
2022	43000	5.305.700	2.692.191	0.507	58,93 %

Извор: Општина Штип

Од податоците добиени од страна на ЕВН може да се види дека ел. енергија произведена од Фото-напонските панели кои се инсталирани на Филтер станица целосно се користи за сопствени потреби и како резултат на тоа се забележува намалување на трошоците за ел.енергија.

Објекти во надлежност на општината

Општина Штип има во сопственост и одржува 27 јавни згради со вкупна кондиционирана (грејна) површина од околу 53.453 m² Енергијата која се користи од овие општински објекти е околу 6.062,59. MWh годишно, односно околу 3,37% од општинскиот буџет е потребен за да ги покрие соодветните трошоци за потрошена енергија. Зголемувањето на трошоците за енергија главно се должат на зголемената цена на енергенсите. Податоците со кои располага Општина Штип се податоци за зградите што се во сопственост на општината како вкупна површина, грејна површина, потрошувачка на енергија и гориво, извори на енергија и системи за производство на енергија. Податоците се собираат од администрацијата која работи во овие објекти со тоа што се добиваат од нив фактурите за потрошена електрична енергија, гориво, како и основните проекти на основа на кој се изградени објектите.

Сите овие објекти се со средна физичка состојба при што имаат големи трошоци за енергија затоа што користат локален систем за затоплување на нафта. Системите за загревање во сите објекти со, мали исклучоци, се дотраени и се во функција повеќе од 30 години без притоа да се користи регулација на топлината или да се вршат мерења за загубата на енергија.

Во изминатиов период реализирани се следниве проекти:

- ЈУДОДГ„Вера Цирвири Трена“ - Клон „Пчелка“ – извршена е целосна замена на прозори.

- ЈУДОДГ„Вера Цирвири Трена“ - Клон Развигорче - во тек замена на кров.

- СОУ„Славчо Стојменски“ – извршена е целосна замена на сите прозори и врати, заменет е еден од котлите за греење, заменети се сите светилки во училиштето и во спортската сала.

- СОУ„Јане Сандански“ – извршена е замена на кровот на училиштето, извршена е целосна замена на сите прозори и врати во училиштето, извршена е санација на системот за греење т.е. извршена е замена на цевки, вентили и радијатори низ целото училиште.

- СОУ„Коле Нехтенин“ – извршена е целосна замена на кров на училишна зграда – проект на МОН, заменети се сите прозори и врати на училишната зграда и на спортската сала – сопствени средства. Извршена е целосна замена на осветлувањето на спортската сала, во училишната зграда делумно е заменето осветлувањето а во тек е постапка за замена на останатиот дел и се очекува да се реализира во почеток на 2024 г. Заменет е и другиот котел за греење, со што училиштето поседува два нови котли кои поседуваат горилници кои можат да се користат на нафта.

Со сите мерки кои што се реализирани, постигната е заштеда на топлинска енергија од околу 20% и заштеда на ел.енергиаја од околу 17%, споредбено 2019г. со 2022г.

- ООУ „Тошо Арсов“ – во 2020 г. извршена е замена на кров на централното училиште и поставување на термоизолациона фасада – проект финансиран од МОН.

- ООУ „Славејко Арсов“ – извршена е целосна замена на осветлувањето во училишната зграда.

- Инсталирани се Фото – напонски централи на следниве објекти:

1. СОУ„Коле Нехтенин“
2. ООУ„Тошо Арсов“
3. СОУ„Јане Сандански“
4. ЈУДОДГ„Вера Циривири Трена“

Наведените Фото напонски централи се инсталирани во декември 2023 и сеуште не е завршен процесот на регистрација.

Заедничко за сите објекти (со мали исклучоци) е дека имаат дотраени фасади кои се пред распаѓање.

Во сите општински објекти потребно е:

- Замена на постојниот систем и енергенс за затоплување,
- Замена на внатрешното осветлување во објектите во кои сеуште не е направено.
- Изработка на стручни аудити за сите објекти заради определување на приоритети при реконструкцијата на објектите. Се проценува дека за оваа мерка ќе бидат потребни околу 600.000 денари, а мерката се предвидува да се финансира дел со средства од општинскиот буџет, дел во соработка со организации кои изработуваат стручни аудити како донација.
- Воведување на систем на далечинска контрола на топлинските станици или подстаници и регулирање на режимот на работа во сите објекти, а во функција на заштеда на енергија во работното време, вон работното време и празници, при што се очекува намалување на трошоците за 10%. Целата мерка се предвидува да се финансира од буџетите на училиштата или општинскиот буџет, а инвестицијата се проценува да не биде поголема од 720.000 МКД.

Општина Штип во делот на енергетската ефикасност, има посебен плн во делот на јавното осветлување.

Општина Штип покрива површина од 556 km^2 со 392,1 km од улици.Сите главни улици и околу 89 % од другите улици се покриени со улично осветлување. Системот за улично осветлување е во сопственост на општината.

Во во 2021 г. Општина Штип по пат на јавна набавка склучи ЈПП со фирмата ИЦС Системи од Охрид. Со Физибилити студијата за Јавно осветлување, која е изготвена во Април 2021 г., опфатени се 4683 сијалични места, до крај на 2021 г. заменети се сите предвидени. Во тек на 2022 г. заменети се 230 и ново поставени уште 170 се светилки, односно направено е проширување на постоечката мрежа, од наведените 400 светилки – 91 се рефлектори кои не се димирани. Ова значи дека во системот се вклучени 4990 димирани LED светилки. Во тек на 2023 заменети се 30 светилки а 100 се ново поставени светилки.

Според договорот за ЈПП, трошоци за електрична енергија во име на Општина Штип ги покрива Приватнио партнер но истите се на трошок на Општина Штип. Со замена на тие 4731 светилка направена е заштеда на ел.енергија од околу 60%.

Сите ново поставени светилки и старите светилки кои се менуваат се димирани. Ова значи дека од 11 часа на ден, колку што работи секоја светилка просечно, 8 часа работи со 100% од инсталираната моќност а 3 часа со 50%.

Мора да се напомене и дека спортските игралишта кои се на територија на Општина Штип се приклучени на Уличното осветлување, истите се осветлени со рефлектори кои се временски ограничени и се исклучуваат во 23 час.

Осветлувањето во парковите е програмирано да се гаси во 23 h.

Пешачката патека која е во должина од околу 6 км и е целосно осветлена со 136 светилки од 33 W и 1(еден) рефлектор од 150 W, кои во летен период работат до 23 h и до 22 h во зимскиот период.

Уличните светилки кои се од тип на Живини(Hg), Натриумови(Na) и Металхалогени светилки, вкупно 17, се уште не се заменети .

Во тек на реализација на поректот за модернизација и одржување на системот за јавно осветлување, од мрежа се исклучени 250 светилки по различен основ(диви приклучоци, билборди, светилки во приватни имоти кои се приклучени на Улично осветлување и сл.).

Од 322 недимирани светилки кои се вклучени во системот за Јавното осветлување и се во во функција - 91 се рефлектори(истите се заменети со штедливи) и остануваат уште 231 светилка кои треба да се заменат. 521 светилка кои не се во функција(прегорени) треба да се заменат.

Вкупната инсталираната моќност на заменетите и ново посветените светилки кои се димирани е 142,335 kW, инсталираната моќност на недимираните 322 свтилки кои се во фунција е 25,517 kW.

Набавена е и инсталирана опрема за автоматизирање и мониторинг на системот за осветлување во секој мерен ормар, инсталација на контролни места за контрола на исправноста на системот.

Дислокација на 134 мерни места и преместување на броилата, мерната и заштитната опрема надвор од трафостаниците на дистрибутивна систем оператор(ЕВН) во посебни стандардизирани ормарчиња со опрема за контрола и мониторинг.

Контролата на вклучување и исклучување на уличното осветлување се врши со светлосни сензори (форели).

Идентификување на губитокот на ел.енергија предизвикан од објективни , но и субјективни причини(нелегално приклучување на линиите од улично осветлување)

Со ова се постигна ефикасна регулација и целосен увид во работењето на уличното осветлување.

Податоците се ситематизаирани во Табела 37

Табела 37: Јавно осветлување

Тип на осветлување	Тип на столбови[2]	Инсталирана моќност (W)	Број на светилки	Вкупен број на светилки	Вкупна инсталирана моќност (kW)
LED 30 W	Метални Бетонски Дрвени	30	15	15	0,45
LED 150 W	Метални Бетонски Дрвени	150	42	42	6,3
LED 40 W	Метални Бетонски Дрвени	40	10	10	0,4
LED 70 W	Метални Бетонски Дрвени	70	25	25	1,75
LED 10 W	Метални Бетонски Дрвени	10	25	25	0,25
LED 36 W	Метални Бетонски Дрвени	36	9	9	0,324
LED 120 W	Метални Бетонски Дрвени	120	3	3	0,36
LED 30 W (светлки на платформ за паркинг)	Метални Бетонски Дрвени	30	16	16	0,48
LED 100 W	Метални Бетонски Дрвени	100	260	260	26
LED 110 W	Метални Бетонски	110	261	261	28,71

[2] Внесете го типот на столбот во однос на бројот на светилки, на пример 2 светилки по столб или 3 светилки по столб итн.

Тип на осветлување	Тип на столбови[2]	Инсталирана моќност (W)	Број на светилки	Вкупен број на светилки	Вкупна инсталирана моќност (kW)
	Дрвени				
REF 150 W	Метални Бетонски Дрвени	150	20	20	3
LED 17 W	Метални Бетонски Дрвени	17	1689	1689	28,713
LED 28 W	Метални Бетонски Дрвени	28	2007	2007	56,196
LED 33 W	Метални Бетонски Дрвени	33	655	655	21,615
LED 53 W	Метални Бетонски Дрвени	53	396	396	20,988
LED 61 W	Метални Бетонски Дрвени	61	243	243	14,823
REF 28 W	Метални Бетонски Дрвени	28	90	90	2,520
REF 33 W	Метални Бетонски Дрвени	33	1	1	33
REF 100 W	Метални Бетонски Дрвени	100	34	34	3,4
REF 200 W	Метални Бетонски Дрвени	200	10	10	2
Живини (Hg)	Бетонски Дрвени	125	10	10	1,25
Натриумови (Na)	Бетонски	250	7	7	1,75

Тип на осветлување	Тип на столбови[2]	Инсталирана моќност (W)	Број на светилки	Вкупен број на светилки	Вкупна инсталирана моќност (kW)
	Дрвени				
Металхалогени	Бетонски Дрвени	250	5	5	1,25
			ВКУПНО	**5833**	**255,529**
			Вкупен број на столбови	**4500**	
			Број на прегорени светилки	**521**	

Извор: Општина Штип

Од аспекат на покриеност на патиштата со осветлување, состаојбара е дадена во Табелите 38 и 39.

Табела 38. Преглед на покриеност на патишта со осветлување

Вид на патишта	Вкупна должина на патот (km)	Вкупно осветлени патишта (km)	Процент на осветлени патишта (%)
Главни улици	18,6	18,6	100%
Споредни улици	373,5	330,4	88.34%
Вкуно	392,1	349	89,03%

Извор: Општина Штип

Табела 39. Преглед на покриеност на патишта со осветлување

Систем на јавно осветлување	Број на осветлени столбови	Вкупна должина на патишта	Вкупна должина на осветлени патишта	Потрошувачка на електрична енергија во јавното осветлување	Потрошувачка на електрична енергија за осветлен столб	Потрошена електрична енергија за km од градските патишта	% на градски осветлени патишта
		(km)	(km)	(kWh/a)	[kWh/(по столб)] год.	[kWh/(km)] год.	(%)
	4,500	392,1	349	752.581	167,24	2156.39	89,03%

Извор: Општина Штип

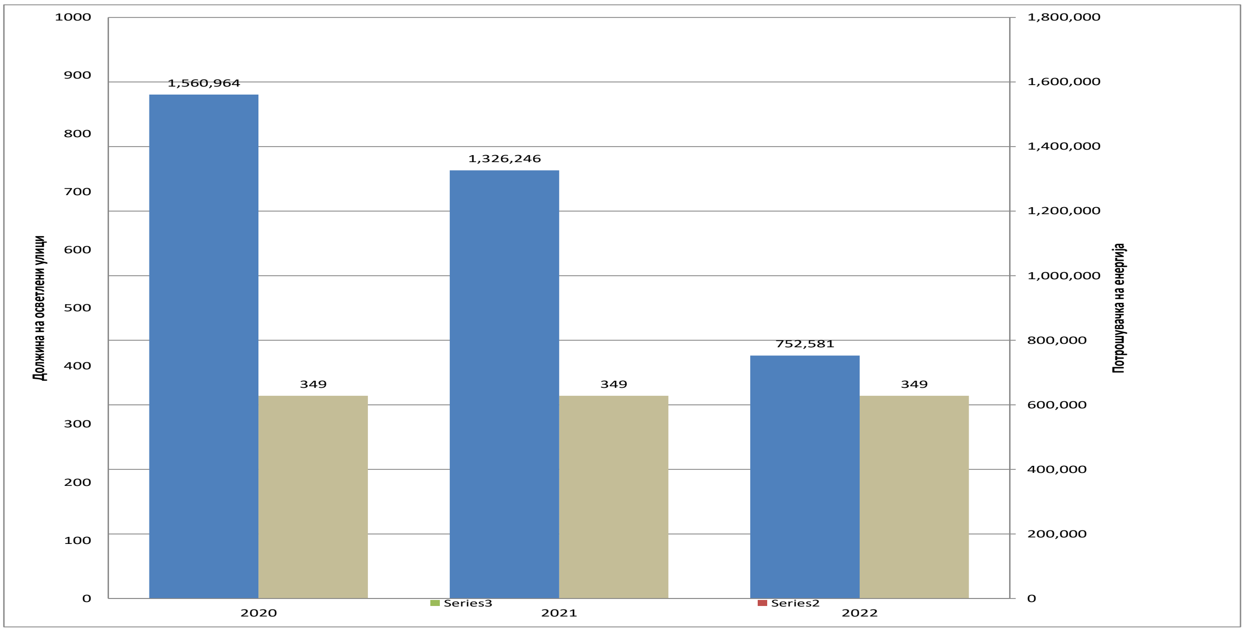

Во моментот наведените светилки трошат **752.581 kWh** ел.енергија годишно или **1.972.529,35 ден**.што во однос на претходната 3 годишна ПЕЕ е намалување за околу 56 %, во однос на потрошени kWh.

Со замена на преостанатите неефикасни светилки со LED светилки на годишно ниво се очекува намалување на потрошувачката на електрична енергија да биде околу 170.496 **kWh** на годишно ниво, односно ке се направи заштеда од околу 22,65% во однос претходно потрошената енергија.

Табела 40. Преглед на потрошувачка на електрична енергија по објект

Краен корисник	Број на станари	Вкупна површина на зградата	Вкупна грејна површина	Потрошувачка на електрична енергија	Потрошувачка на топлинска енергија	Вкупна потрошувачка на енергија	Специфична потрошувачка на електрична енергија	пецифична потрошувачка на топлинска енергиј	Специфична потрошувачка на енергија	Трошоци на енергија
		m^2	m^2	kWh	kWh	kWh	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	МКД
Образовни објекти										
ООУ„Ванчо Прке“-централно	1.323	4.170	4.170	37.291	470.337	507.627,64	8,94	112,79	121,73	5.092.303
ООУ„Ванчо Прке“-с.Лакавица	14	285	20	3.654	3.000	6.654	12,82	150,00	162,82	53.343
ООУ„Ванчо Прке“-с.Селце	18	256,12	182	520	26.831	27.351	2,03	147,42	149,45	51.249
ООУ„Гоце Делчев“-централно	654	3.165	2.985	28.874	207.909	236.782,64	9,12	69,65	78,77	2.255.991
ООУ„Гоце Делчев“-н.Три Чешми	79	547	435	4.916	46.795	51.710,72	8,99	107,57	116,56	475.958
ООУ„Гоце Делчев“-с.Шашаварлија	11	100	68	2.864	26.831	29.695	28,64	394,57	423,21	111.880
ООУ„Тошо Арсов“-централно	660	3.771	3.771	29.587	234.840	264.427	7,85	62,28	70,12	2.483.681
ООУ„Тошо Арсов“-подрачно	87	485	485	4.923	27.324	32.246,52	10,15	56,34	66,49	315.588
ООУ„Димитар Влахов“	1.064	5.978	5.978	40.217	210.763	250.980,2	6,73	35,26	41,98	3.468.136
ООУ„Славејко Арсов“	358	1.721	1.721	40.231	91.200	131.431	23,38	52,99	76,37	1.680.922
СОУ„Славчо Стојменски“	574	3.526	3.526	25.047	176.016	201.063	7,10	49,92	57,02	2.029.682
СОУ„Јане Сандански“	729	2.641	2.641	47.646	176.299	223.944,72	18,04	66,75	84,80	2.682.488
СОУ„Коле Нехтенин“	780	8.500	7.954	78.482	328.320	406.802	9,23	41,28	50,51	4.216.305
СОУ„Димитар Мирасчиев“	123	1.430	1.430	0	182.400	182.400	0.00	127,55	127,55	2.570.348
Вкупно за Образовни објекти	**6.474**	**30.434**	**35.366**	**344.252**	**2.208.863**	**2.553.115,44**	11,31	**1.346,83**	**1.499,85**	**27.487.874**
Објекти за социјална грижа										
ЈУДОДГ„Вера Циривири Трена“-Другарче	223	2.946	1.946	38.271	228.000	266.271	228.000	117,16	194,56	228000

Краен корисник	Број на станари	Вкупна површина на зградата	Вкупна грејна површина	Потрошувачка на електрична енергија	Потрошувачка на топлинска енергија	Вкупна потрошувачка на енергија	Специфична потрошувачка на електрична енергија	пецифична потрошувачка на топлинска енергиј	Специфична потрошувачка на енергија	Трошоци на енергија
		m^2	m^2	kWh	kWh	kWh	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	МКД
ЈУДОДГ„Вера Циривири Трена“-Развигорче	195	4.646	1.683	57.232	191.520	248.752	191.520	113,80	126,12	191520
ЈУДОДГ„Вера Циривири Трена“-Пчелка	100	316	196	7.724	53.204	60.927,8	53.203,8	271,45	295,89	53203.8
ЈУДОДГ„Вера Циривири Трена“-Росица	47	993	450	22.883	122.208	145.091	122.208	23,04	46,09	122208
ОЈУДГ„Астибо“	230	3.313	3.313	149.740,52	209.727	359.467,688	209727.16	63,30	108,50	209727.168
ОЈУДГ„Астибо“-Цветови	144	1.200	1.200	10.736,1	173.285	184.021,572	173285.47	144,40	153,35	173285.472
ОЈУДГ„Астибо“-Сончогледи	215	1.600	1.600	51.605,1	136.874	188.478,972	136873.87	85,55	117,80	136873.872
ОЈУДГ„Астибо“-Бамби	95	607	607	17.270,4	127.678	144.948,576	127678.17	210,34	238,80	127678.176
ОЈУДГ„Астибо“-Виножито	167	1.643	1.643	34.103	54.684	54.717,623	54683.52	33,28	33,30	54683.52
Вкупно за објекти за социјална грижа	**1.416**	**17.264**	**12.638**	**355.496,22**	**1.297.180**	**1.652.676,231**	**1297180**	**1.062,33**	**1.314,40**	**1297180.008**
Општински административни објекти										
Општина Штип	111	3.526	2.939,33	86.878	235.478	322.356,4	24,64	80,11	104,75	4.169.442
Мултимедијален центар	3	643	643	3.350	18.240	21.590	5,21	28,37	33,58	217.496
ОУК„Дом на Млади“	7	530	530	980	23.335	24.315	1,85	44,03	45,88	254.923
ЈП„Исар“	45	761	761	85.923	45.600	131.523	112,91	59,92	172,83	2.544.457
ЈП„ Стипион 2011“	21	261	261	24.472	31.947	56.419,36	93,76	122,40	216,17	689.466
Вкупно за општински	**187**	**5.721**	**5.134,**	**201.603**	**354.600**	**556.203,76**	**238,37**	**33483**	**573,20**	**7.875.784**

Краен корисник	Број на станари	Вкупна површина на зградата	Вкупна грејна површина	Потрошувачка на електрична енергија	Потрошувачка на топлинска енергија	Вкупна потрошувачка на енергија	Специфична потрошувачка на електрична енергија	пецифична потрошувачка на топлинска енергиј	Специфична потрошувачка на енергија	Трошоци на енергија
		m^2	m^2	kWh	kWh	kWh	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	МКД
административни објекти			33							
ВКУПНО	8.077	53.419	53.138,33	901.351,223	3.860.644,208	4.761.995,431	524,07	2.743,99	3.387,45	46.723.283

Краен корисник	Вкупна површин а на зградата	Вкупна грејна површина	Потрошувачка наелектрична енергија	Потрошувачка на топлинска енергија	Вкупна потрошувачка на енергија	Специфична потрошувачкана електрична енергија	Специфична потрошувачка на топлинска енергија	Специфична потрошувачка на енергија	Трошоцина енергија
	m^2	m^2	kWh	kWh	kWh	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	kWh/(m^2)	МКД
ОЈУДГ„Астибо“	3313	3313	121.913	209.162	331.075	36,8	63,13	99,9	1.709.795
ОЈУДГ„Астибо“-Цветови	1200	1200	26.055	143.409	169.464	21,71	119,5	141,22	854.263
ОЈУДГ„Астибо“-Сончогледи	1600	1600	53.557	140.817	194.347	33,47	88,01	121,48	991.341
ОЈУДГ„Астибо“-Бамби	607	607	16.569	94.603	111.172	27,29	155,85	183,15	560.096
Вкупнозаобјектиза социјална грижа	10.995	10.995	356.546	1.295.734	1.652.253	290,85	1.399,49	1.690,33	7.832.040
ОпштинаШтип	3526	2939,33	129.749	141.024	270.773	36,8	47,98	84,78	1.930.831
Мултимедијален центар	643	643	6.289	23.500	29.789	9,78	36,55	46,33	170.916
ОУК„ДомнаМлади“	530	300	18.592	19.601	38.193	35,08	65,34	100,42	231.228
ЈП„Исар“	761	761	94.803	58.750	153.553	124,58	77,2	201,78	598.875,2
ЈП„Стипион2011“	261	261	25.332	41.160	66.492	97,06	157,7	254,76	406.241
Вкупно за општински административни објекти	5.721	4.904,33	274.765	284.035	558.800	303,3	384,77	688,07	3.338.091
ВКУПНО	51.810	50.330	1.116.119	4.101.665	5.234.413	728,07	2593,38	3.814,28	35.326.122

Табела 41: Предложени мерки согласно програмата

Спроведување на проекти за Енергетска ефикасност вклучени во тригодишната ПЕЕ

Број	Проекти за Енергетска ефикасност	Опис	Извор на финансирање	Период на имплементација	Одговорно лице	Пристап на имплементирање (јавни набавки, рокови, активности, соработка и слично)
1	Улично осветлување	Замена на нештедливите светилки со штедливи светилки	Општина Штип	2024 - 2026	*	ЈПП
2	ООУ„Гоце Делчев“	Реконструкција на кров и поставување на енергетско изолациона фасада	МОН	2024 - 2026	*	грант
3	СОУ„Славчо Стојменски“	Реконструкција на кров	МОН	2024 - 2023	*	грант
4	СОУ„Коле Нехтенин“	Реконструкција на кров на спортска сала	МОН	2024 - 2026	*	грант
5	ООУ„Димитар Влахов“	Реконструкција на спортска сала	МОН	2024 - 2026	*	грант
6	ООУ„Димитар Влахов“	Реконструкција на кров, замена на радијатори	МОН	2024 - 2026	*	грант
7	СОУ„Јане Сандански’	Поставување на енергетско изолациона фасада	МОН	2024 - 2026	*	грант

8	**ООУ„Ванчо Прке“**	**Замена на топловоден котел и радијатори**	**Буџет на РСМ**	**2024- 2026**	*****	**грант**
9	**Водоснабдува ње**	**Реконструкција на цевководи и поправка и замена на арматури**	**Општина Штип ЈП„Исар“**	**2024 - 2026**	*****	**Општина Штип – ЈП„Исар“**

Партнерите кои ќе бидат директно или индиректно вклучени во спроведувањето на ПЕЕ:

- Финансиски институции
- Меѓународни донатори/програми
- Консултанти
- Изведувачи
- Добавувачи

Реконструкција на кров и поставување на енергетско изолациона фасада во ООУ„ Гоце Делчев“ треба да доведе до заштеда од околу 30 % на вкупната потрошувачка на енергија или околу **71.035 kWh** на годишно ниво**.**

Реконструкција на кров во СОУ„Славчо Стојменски“ треба да доведе до заштеда од околу 20% на вкупната потрошувачка на енергија или околу **40.213 kWh** на годишно ниво **.**
Реконструкција на кров на Спортска сала во СОУ„Коле Нехтенин“, со реализација на овој проект се очекува да се направи заштеда на вкупната потрошувачка на енергија околу 20% или околу **81.360 kWh** на годишно ниво.

Со реализација на проектот за Реконструкција на Спортската сала во ООУ„Димиотар Влахов“ ќе се направи заштеда на енергија од околу 20 %, или околу **50.196 kWh**.
Со реализација на проектот за Реконструкција на кров и замена на радијатори во ООУ„Димиотар Влахов“ ќе се направи заштеда на енергија од околу 25 %, или **62.745 kWh**.
Реализација на проектот за поставување на Енергетско изолациона фасада на СОУ„Јане Сандански“ би требало да донесе заштеда на енергија од околу 10%, или **50.783 kWh**.
Со замената на Топловоден котел и радијатори во ООУ„Ванчо Прке“ ќе се направи заштеда од околу 10% на вкупната потрошена енергија т.е. околу 64.326 kWh.

2.1 Преглед на потрошувачката на енергија

По анализата на секој сектор поединечно, направен е краток преглед на потрошувачката на енергија и трошоците за истата кои се прикажани во таб. 18.
Од истата може да се види дека најголем потрошувач е Секторот општински објекти со вкупно потрошенои 4.761.995,431 kWh на годишно ниво.

Секторот за Вода и Секторот за Улично осветлување користат само ел.енергија. Секторот општински објекти покрај ел.енергија за загревање се користи екстра лесно масло, дрва и пелети. Секторот транспорт е прикажан само транспортот за сопствени потреби и како енергенс користи бензин и дизел.

Освен во ООУ„Ванчо Прке“ и на Филтер станица за прочистување на вода за пиење (која е дел од ЈП Исар), фотонапонски централи со моќност од 15 кW има инсталирано и во ООУ„Гоце Делчев“- подрачно и ТППЕ - Штип.

Од податоците добиени од страна на ЕВН може да се види дека ел.енергија произведена од Фото-напонските панели кои се инсталирани на **Филтер станица** целосно се користи за сопствени потреби и како резултат на тоа се забележува намалување на трошоците за ел. енергија.

Во однос на **ООУ„Ванчо Прке“,** од добиените податоци од ЕВН се гледа дека ел. енергија која се добива од Фото-напонските панели не се користи во целост и голем дел од неа се предава во системот за дистрибуција.

Во однос на **ООУ„Гоце Делчев“- подрачно,** нема податоци од кои може да се утврди колкав дел од произведената ел.енергија од Фото-напонските панели се користи за сопствени потреби а колкав дел од неа се предава во системот за дистрибуција.

Делот од произведената ел.енергија која се предава во системот не е евидентиран во Фактурите за Ел.енергија кои што се испорачуваат од страна на избраниот добавувач.

Покрај јавните објекти, во општина Штип има сериозни инвестиции во соларни панели, како во деловните објекти, така и приватни објекти. Во следната табела42 дадена е листата на деловни субјекти:

Табела42: Деловни објекти кои инвестирале во соларни панели

Фотонапонски централи 2023- Агенција за Енергетика	Големина
МОНД Експорт-инпорт ДОО Штип	70.62 kW 100.32 kW
Мотив плус ДООЕЛ	40 kW
Грдовјанка ДОО Штип	240 kW
ДТИТ Актива Инженеринг ДООЕЛ Штип	84.9 kW
СТЕЛ ИМПЕКС ДООЕЛ Увоз-Извоз Штип	114.48 kW
Агрофила ДООЕЛ Штип	30.36 kW 25.48 kW 90 kW
Јоле ДООЕЛ ШТИП	33.96 kW
Кентаур Компани Дооел Штип	30 kW
ТМ ДОО Штип	240 kW koriste
Ивал-Трејд ДОО Штип	40 kW
Римин Ер ДООЕЛ Штип	38.5 kW
ТРД Радио Канал 77 ДООЕЛ Штип	37.06 kW
МАКРИЗ ДООЕЛ, нас. Три Чешми, Штип	37.44 kW
ДПТУ И КОНСАЛТИНГ БРАШНАРА ГОЛДИ ДООЕЛ Штип	5.46 kW
ДУПТ МАР-БОЈАЏИ ДОО Штип	39.59 kW
Дрво-Декор Ентериер ДООЕЛ Штип	40 kW
ЛОРД ДООЕЛ Штип	39.59 kW
ДТТУ Чоче Транс ДОО	36 kW
ДГ РЕГНУМ ГРАДБА ДОО Скопје	28.67 kW
СОУ „КОЛЕ НЕХТЕНИН“ Штип	35 kW
ООУ „ТОШО АРСОВ“ Штип	17.5 kW
Лојал-Стил ДООЕЛ Штип	32.4 kW

Фотонапонски централи 2023- Агенција за Енергетика	Големина
ЈУДОДГ „Вера Циривири Трена“ Штип	39.6 kW
СОУ „Јане Сандански“ Штип	28.05 kW
УНИ ДООЕЛ Штип	40 kW
ДПУТ Креатив кујна и кетеринг ДООЕЛ Штип	6.3 kW
Фотонапонски централи 2023- Агенција за Е.	подредени по големина во KW
Грдовјанка ДОО Штип	240 kW
ТМ ДОО Штип	240 kW koriste
МОНД Експорт-инпорт ДОО Штип	70.62 kW 100.32 kW
Агрофила ДООЕЛ Штип	30.36 kW 25.48 kW 90 kW
СТЕЛ ИМПЕКС ДООЕЛ Увоз-Извоз Штип	114.48 kW
ДТИТ Актива Инженеринг ДООЕЛ Штип	84.9 kW
Мотив плус ДООЕЛ	40 kW
Ивал-Трејд ДОО Штип	40 kW
Дрво-Декор Ентериер ДООЕЛ Штип	40 kW
УНИ ДООЕЛ Штип	40 kW
ЈУДОДГ „Вера Циривири Трена“ Штип	39.6 kW
ДУПТ МАР-БОЈАЏИ ДОО Штип	39.59 kW
ЛОРД ДООЕЛ Штип	39.59 kW
Римин Ер ДООЕЛ Штип	38.5 kW
ТРД Радио Канал 77 ДООЕЛ Штип	37.06 kW
МАКРИЗ ДООЕЛ, нас. Три Чешми, Штип	37.44 kW
ДТТУ Чоче Транс ДОО	36 kW
СОУ „КОЛЕ НЕХТЕНИН“ Штип	35 kW
Јоле ДООЕЛ ШТИП	33.96 kW

Фотонапонски централи 2023- Агенција за Енергетика	Големина
Лојал-Стил ДООЕЛ Штип	32.4 kW
Кентаур Компани Дооел Штип	30 kW
ДГ РЕГНУМ ГРАДБА ДОО Скопје	28.67 kW
СОУ „Јане Сандански“ Штип	28.05 kW
ООУ „ТОШО АРСОВ“ Штип	17.5 kW
ДПУТ Креатив кујна и кетеринг ДООЕЛ Штип	6.3 kW
ДПТУ И КОНСАЛТИНГ БРАШНАРА ГОЛДИ ДООЕЛ Штип	5.46 kW

Во општина Штип, има и 79 приватни иницијативи.

Вкупната инсталирана моќност е: 1911.28 kW

Урбанистички планови

Урбанистичките планови се реализираат преку Програма за финансирање на изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Штип, која се носи секоја година. Таа претставува основ за изработка и донесување на урбанистичко плански документации и урбанистичко проектни документации кои треба да се изработат на територијата на општина Штип и истата го уредува начинот на финансирање на изработка на истите.

Целта на оваа Програма е да се овозможи ефикасно спроведување на политиките на планирање и уредување на просторот на територијата на општина Штип и создавање услови за рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот и услови за хумано живеење и работа на граѓаните на општина Штип.

Програмата со свои приоритети се однесува на:

- Генерален урбанистички план
- Урбанистички план за село
    - План за с. Три Чешми
- Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење
    - Површини наменети за фотоволтаични централи
- Урбанистички план вон опфат на урбанистички план
    - План за Индустриска зона - ЗАПАД
- Детални урбанистички планови
- Урбанистички проекти
- Програми согласно член 73 од Закон за градење
    - Намена Спортска сала
- Програмски задачи финансирани од страна на заинтересирани инвеститори

Општинскиот буџет наменет за оваа програма е: 9.000.000,00 денари, а дополнително се очекуваат средства од приватни инвеститори. Програмата често има измени со цел да се изнајдат решенија за тековни проекти.

Анекс 2. Листа на учесници на работилница

Republic of North Macedonia
Ministry of Local Self Government

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

UNDP

Проект: ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ – ФАЗА 2

Работилница за подготовка на SWOT анализа

Дата: 06.03.2024

Локација: Општина Штип

Ред. Бр	Име	Презиме	Институција/Организација	Позиција	Контакт	Потпис
1.	Александра	Ивановска	Општина Штип	советник	077771732	
2.	Ихија	Шитров	ОУЦ "Астибо" Штип	директор	078/471-796	
3.	Ивана	Анѓеличкова	ЈУДОМ "Вера Циривири Трена"	директор	075-259-056	
4.	Јованчо	Шалев	ООУ "Коле Нехтенин"	директор	078/484-397	
5.	Роберт	Анастасов	Општина Штип	раководител на одд. за образ.	078/382 040	
6.	Зоран	Митев	ООУ "Гоце Делчев"	директор	078/473 757	
7.	Ристе	Гроковски	ООУ "Славејко Арсов"	директор	078 927 590	
8.	Невенка	Величкова	ООУ "Димитар Влахов"	директор	078473944	

www.opstinskisoveti.mk

EMPOWERING MUNICIPAL COUNCILS

Ред. Бр	Име	Презиме	Институција/Организација	Позиција	Контакт	Потпис
9.	Весна	Ристова	СОУ Гимназија "С. Стојменов"	в.д. директор	078 473 195	
10.	Марина	Варадиновска	СОУ "Димитар Мирасчиев"	в.д. директор	078 409 733	
11.	Наташа	Максимова	ООУ "Тошо Арсов"	педагог	078/473 863	
12.	Бисера	Василева	ООУ "Ванчо Прке" Штип	секретар	077/927-280	
13.	Милена	Јовевски	Алмонис 200	сметководител	071/309-377	
14.	Марија	Николиќ	СОУ "Јане Сандански"	директор	075/393-013	
15.	Сабина	Асани	НУЦК "Ацо Шопов"	вработен	072/412-805	
16.	Сабедин	Асани	Здружение Рома	претседател	07[illegible]/412-802	
17.	Цветанка	Трајкова	Општина Штип	сметководител	070/210-323	
18.	Вања	Чандовска Николовска	Општина Штип	советник	078/390-780	
19.	Елена	Петковска	Техпромингенеринг	админ. работник	075/283-649	
20.	Соња	Радмилова	Локална самоуправа		07[illegible]/345 473	
21.	Сања	Михајлова Сурикиева	Општина Штип	инсп. за [illegible]	078/472 631	
22.	Киро	Јованов	ФРЛЗ - Штип	координатор за млади	074/604-186	
23.	Валерија	Соколова Стојанова	СЕГ Холдинг	експерт	077 915 936	
24.	Глигор	Михајловски	СЕГ Холдинг	експерт	070 275 340	
25.	Тодор	Соколов	Општина Штип	Р. координатор [illegible] совет	078375468	

www.opstinskisoveti.mk

EMPOWERING MUNICIPAL COUNCILS